

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 21, årgang 76

www.universitas.no

torsdag 15. september 2022

Nyhet s. 4-5

1 av 5 studenter har selvmordstanker:

– Veldig mange har det bra, sier Ola Borten Moe

Nyhet s. 12-13

– Borten Moe er på post, men virker å ha fokus på alt annet enn målet

Kommentar s. 2-3

Oslo tok til gatene

Nyhet s. 8-9

Med bulder og brak

Kultur s. 20-21

MENINGER

Redaktør: **Guro Aasaaren**
guro.aasaaren@gmail.com 466 74 942

Nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 82 334

Fotosjef: **Charlotte Førde Skomsøy**

Desksjef: **Sofie Martesdatter Granberg**

Nettredaktør: **Aurora Djupvik Archer**

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

Leder

Universitas mener ting om SHoT

Førrige uke ble tallene fra studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT-undersøkelsen) sluppet. Undersøkelsen kommer ordinært ut hvert fjerde år og tar tempen på studenters trivsel og helse. Til tross for et par usle lysglimt, tegner årets tall et dystert bilde.

Av den grunn står denne lederen i stor fare for å være fullpakket med selvfølgeligheter. Heldigvis har vi selvinnsikt, og kjører den beste strategien i verden. Nemlig å komme kritikken i forskudd. Her serverer vi derfor noen av nøkkelfunnene i SHoT-undersøkelsen med studentvinklinger det er vanskelig å være uenig i.

Universitas mener: Det er foruroligende at én av tre studenter har alvorlige psykiske plager, og at én av fem oppgir å ha en psykisk lidelse.

Etterdønninger etter pandemien, sier du? Dessverre ikke. Siden undersøkelsens spede begynnelse i 2010, har studenters psykiske helse blitt gradvis verre. Apropos selvfølgeligheter. Forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe (Sp) har følgende kommentar å gi til SHoT-tallene: «Det er ikke bare en enveiskjøring. Samfunnet skal ikke bare tilby, studentene må også ta ansvar».

Universitas mener: Én av tre studenter oppfyller kriteriene for en insomni-diagnose. Det er alvorlig at studenter ikke sover. Ikke bra.

Universitas mener: Noe er alvorlig galt med oppfølgingen av studenters psykiske helse når én av fem svarer at de har skadet seg selv med vilje og fem prosent oppgir å ha forsøkt å ta sitt eget liv.

Dette er helt sjokkerende tall, og sier noe om hvor feil vei pila peker.

Universitas mener: Vi har et alvorlig samfunnsproblem når tre av ti oppgir å ha blitt utsatt for seksuell trakassering, og 7,4 prosent av kvinnelige og 0,8 prosent av mannlige studenter oppgir å ha blitt utsatt for voldtekt.

Man skulle kanskje håpe at Metoo sørget for en etterlenget holdningsendring. Så enkelt er det dessverre ikke. Siden 2018 har omfanget økt betydelig. Når vi i tillegg vet at det er store mørketall, tegner dette et bilde av et samfunn som ikke har skjønt grensesetting. Årets tall viser at problemer kun blir verre av å ikke ta tak i det. Hvem skulle trodd?

Universitas mener: 84 prosent jobber ved siden av studiene. Ideen om heltidsstudenten er offisielt død.

Jaja, vi har nevnt det før. Seinest i forrige utgave av Universitas. Studenter jobber for mye, og det går ut over både hverdagen og studiene.

Universitas mener: Ansvarsfraskrivelse slår deg i trynet på et tidspunkt.

Om denne lederen er full av selvfølgeligheter eller ei - lite tyder på at regjeringen kommer til å ta SHoT-undersøkelsens tall på alvor. Borten Moe og resten av regjeringsapparatet er nemlig mestere i en taktikk som alle konfliktsky sjeler kjenner godt. Nemlig å leke struts. Effektive greier, skal man tro anonym konfliktsky student (25).

Regjeringen er europamestere i å stikke hodet i sanda, og satse på at alle studenters problemer løser seg når de kommer ut i jobb etter endt utdanning. Universitas har på sin side ingen planer om å leke struts med det første. Vaktbikkje er vi derimot gode på. Så pass dere. Vi følger med.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Student-samskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Jone Trøvåg**
j.v.trovag@universitas.no 91 57 39 67

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Trenger vi egentlig en forsknings- og høyere utdanningsminister?

Ola Borten Moe – verre enn ingenting?

Tema
Saga Eline Jonsson Hoff,
Nyhetsredaktør i Universitas

På torsdag ble den femte utgaven av Studentenes helse- og trivselsundersøkelse lagt frem, og et panel var samlet for å kommentere funnene. Blant annet NSO-leder Maika Marie Godal Dam og studentenes mann: forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe (Sp). Han som har ansvaret for nesten 300 000 studenter: å lytte til dem og tale deres sak. Det kommer jeg tilbake til.

Kort oppsummert viser tallene at Norges studenter har det verre: én av fem studenter har selvmordstanker. Én av fem studenter har tenkt på å skade seg selv. Flere rapporterer om seksuell trakassering og å ha blitt utsatt for voldtekt. Hver tredje student har psykiske plager. Sistnevnte har steget jevnt siden 2010, lenge før en pandemi gjorde oss ensomme.

Hva tenker panelet om tallene? Studentlederen Godal Dam raser og krever. Borten Moe får ordet, og kommenterer det viktigste tallgrunnlaget over norske studenters helse og trivsel. Han understreker at de fleste studenter har det bra. Hurra! Vi kan sprette sjampanjen, feire og fjerne ministerposten for forskning og høyere utdanning med det samme. Men som leder av SHoT-undersøkelsen selv poengterer i fremleggelsen: majoriteten har det bra, men de som sliter, sliter mer. Når to av tre ikke

har psykiske plager går sektoren så det suser. Eller?

Det er noe påfallende med Borten Moe sin posisjon og sitt embete. Vi var spente på hva han ville oppnå på ministerposten da han ble utnevnt av statsministeren i regjering for snart ett år siden. I en kommentar i Universitas i kjølvannet av regjeringsdannelsen, problematiserte journalist Vegard Møller videreførelsen av den relativt ferske ministerposten i Kunnskapsdepartementet. For Borten Moe, tidligere olje- og energiminister, har aldri virket særlig opptatt av utdanningspolitikk, ei heller Senterpartiet hans.

Men det er han som sitter i stolen. Det er han som representerer regjeringen. Det er han som er panelets potensielle handlingskraft og stemmen med tyngde i dette flerstemte koret. Han har inngangskort til stortingssalen og et høyspent strømmett av påvirkning. Men ingen i panelet harmonerer, og opplevelsen er sur lytting til Borten Moes bassvokal.

Mannen er på post, men virker å ha fokuset på noe alt annet enn målet

Étt år senere er tvilen ennå ikke kommet tiltalte til gode fra et studentperspektiv. Borten Moe har blant annet sparket et sittende

forskningsråd og han har gjenreist en høyskole på Nesna på Helgeland. Han har foruten tatt på seg noen klamme oppvaskhanser for å «slutte å kaste penger» på byggeprosjekter i sektoren. «Festen er over», sa han til Stortingssalen. Å anerkjenne den generelle studentmassens og -bevegelsens viktigste krav, nemlig å øke studiestøtta, har han ingen planer om.

Så har kanskje Borten Moe et begrenset handlingsrom. Studenter er en stor, men liten masse i

Arkivaren

HURTIGLESNINGSTEKNIKK FRA 1986

En notattekniikk som putter selv den lateste student nærmere idealene? Løsningen har ligget i Universitas' arkiver i over 30 år: Lag innholdskart. «Den late student kan lære av datamaskinene, de er nemlig også utrolig dumme.» Frykt ikke! Gjør slik notatteknikkeksperter Dag Arne Høstad sa i 1986: «Kast deg ut i det idag».

Universitas 21.10.1986

NEKROFILSK ROMANTIKK?

«Er det nødvendig å sage opp lik og knulle dem etterpå for å si noe om fremmedgjøringen i samfunnet?» Det finnes selvfølgelig andre måter, men det er en effektiv metode, sa Guneriusen i Blindern filmklubb i 2002. Så lenge volden er pen, ville sensurloven tillate det. *Nekromantik*, en film om folk som tenner på lik gikk, underlig nok, ikke innunder den kategorien.

Universitas 06.02.2002

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

det politiske landskapet, som får lån der andre får støtte. Han er gallionsfiguren for en, om ikke synkende, haltende sektor som ikke er førsteprioritet.

Men regjeringens satsingsområder er ikke naturlover satt i stein. Enhver forsknings- og høyere utdanningsminister bør være den som tar banken med deprimerende tall i fanget, sukker tungt og bretter opp ermene. En evaluering kan vi ta i ettetid.

Mot slutten av den ovennevnte panelsamtalen, får Borten Moe spørsmål om det behøves radikale tiltak for å snu tallene. Nei, svarer han kontant, før han nonchalant fortsetter: «Det er ikke bare en enveiskjøring. Samfunnet skal ikke

bare tilby, studentene må også ta ansvar». Fortell meg noe jeg ikke visste, Borten Moe. Du er ikke dannelsesminister, og du er heller ikke PR-kontakt for «verdens beste studiefinansieringsordning».

I første omgang ber jeg heller om medfølelse. Mannen er på post, men virker å ha fokuset på noe alt annet enn målet. Mellom storpolitikken og pengesekken må avgjørelsene vektes godt. Å gå i front for å lytte og tale studentenes sak, burde derav stått høyere på prioriteringslista.

Et politisk embete bør ikke drives frem av muligheter til å bevise seg selv. Motoren bør være et drivende engasje-

ment og kampvilje. Kanskje er det optimistisk å forvente av tørre stortingspolitikere, men noe sier meg at det står noe om endringsvilje i en statsråds stillingsbeskrivelse. Når selv ikke spillet for galleriet er ambisiøst og signalene regjeringen sender virker vilkårlige, er det noe som skurrer.

Forrige torsdags panelsamtale opplevdes som et skuldertrekk for ministeren vår. Kanskje trenger vi ikke en minister for forskning og høyere utdanning. Eller trenger vi bare en helt annen, kan man spørre.

debatt@universitas.no

Historiske skråblikk av
Åsne «Arvåken» Hansteen

Øyeblikket

av Saga Eline Jonsson Hoff

Wonderwall: Når solen gløtter frem på nach, tar gitargutten ansvar og motiverer de siste ut døra.

UNIVERSITAS

TIPS OSS:

tips@universitas.no

UTTEGNERE:

Ingeborg Aure
Mina Wikeby
Sivert Bjelland Sevattal
Sofie Martesdatter Granberg

DESKJOURNALIST:

Åsne Hansteen

KORREKTURSJEF:

Oscar Grimstad

Universitas støttes av Velferdstinget,
som står uten redaksjonelt ansvar.

nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**

eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 81 334

NYHET

Kaldt hos Rice

– Jeg fryser, sier Curt Rice til nettstedet Khrono. Rektoren ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) etterlyser strømstøtte til universiteter og høyskoler. Rice og NMBU estimerer nemlig at de kommer til å få to hundre millioner mer i strømutfgifter i 2022 og 2023. Universitetet i Bergen vurderer også å sette ned tempen. Forrige

uke meldte samme nettsted at Universitetet i Oslo får en strømregning på 84 millioner mer enn de hadde budsjettet med. Direktør ved UiO Arne Benjaminsen meldte da at universitetet kan vente enda høyere regninger utover året. Finn frem raggsokkene og strikkepinnene! *SEJH*

UIO TILBYR UKRAINSK ETTER INVASJONEN:

– En forpliktelse

Midtøstenstudier ved UiO har derimot aldri sett behovet for nye språkkurs i krisesituasjoner.

Språkfag

tekst Erle Marki Hansen
foto Sander Solberg Øren

– Jeg vet ikke om du har lagt merke til det, men intervjuene som gjøres i Ukraina gjøres primært på russisk, illustrerer leder ved Institutt for litteratur, områdestu-

dier og europeiske språk (ILOS) ved UiO Christine Meklenborg Nilsen.

Hun forteller om dagene etter invasjonen av Ukraina 24. februar, hvor den samlede ukrainske språkkompetansen i Norge ble avkledd som forsvinnende liten. Nilsen kaller opprettelsen av em-

net en solidaritetshandling, men også et svar på en konkret mangel på kompetanse.

– Det var helt tydelig et skrikende behov for folk som kan ukrainsk, slår hun fast.

Fra et seminarrom på Sophus Bugges hus ved Universitetet i Oslo stemmer Atle Grønn i. Universitas møter professoren i russisk – og for anledningen student i ukrainsk – i pausen fra kasus, syntaks og lesing av ukrainske avisartikler.

– Fra før har det bare vært noen titalls etniske nordmenn som behersker språket. Det er altfor få. Det er tross alt Europas geografisk sett nest største land, minner han om.

Som en respons på en personlig forskrekkelse over invasjonen, var det Grønn som initierte kurset som har ført til at rundt 40 studenter nå lærer språket denne høsten.

– Jeg er jo ansatt på russisk, så du kan si det var en sjokkreaksjon. Dette var hva vi kunne bidra med, og jeg følte at UiO som det største universitetet og hovedstadsuniversitetet hadde en forpliktelse til å få i gang noe, sier han.

studieløp med alle nivåer, det ville vært helt umulig. I stedet har vi på rekordtid fått i gang et lavbudsjett-opplegg, sier Grønn.

Emnet, som har innleid ukrainsk hjelpelærer, har uvanlig høy etterspørsel.

– 40 studenter er mye for et fag som dette. Det er langt mer folk her enn på mine russisk-forelesninger. Vi har i tillegg til vanlige studenter på masternivå mange eksterne, godt voksne arbeidende studenter, forklarer Grønn.

Blant disse er en profesjonell tolk fra Tromsø, som fløy ned ens ærend for å kunne delta. Også akademiske staber fra andre universiteter, samt professorer fra andre slaviske språk, er med.

– Det er en type rekruttering vi ikke ser på andre kurs, minner Meklenborg Nilsen om.

Hun har inntrykk av at studentenes motivasjon drives av et personlig engasjement, fremfor behovet for studiepoeng.

– Det veldig mye «con amore». Sånn sett er det et veldig annerledes emne, sier Meklenborg Nilsen.

– Burde emnet vært opprettet tidligere, for å sikre at et kunnskapsmiljø fantes i forkant av kri-

Det er veldig mye «con amore». Sånn sett er det et veldig annerledes emne

Christine Meklenborg Nilsen, instituttleder ved Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk ved UiO

Uvanlig høy etterspørsel (!)

Språkfagene er blant fagområdet med lavest andel søkertall, viser tall fra Samordna opptak. De sviktende søkertallene og trange økonomiske karene, gjelder imidlertid ikke for emnet i ukrainsk, ifølge Meklenborg Nilsen. De nødvendige pengene ble bevilget og studentene har meldt seg på i uvanlig ivrige tall.

– Hvordan fikk dere penger og gjennomslag for å opprette emnet i en håndvending?

– Alle var enige på møtet. Og for øyeblikket er det snakk om å hyre inn én timelærer, så det er ikke store utgifter knyttet til dette kurset, poengterer Meklenborg Nilsen.

– Vi kunne ikke lage et fullt

sen – og ikke måtte bygges opp i etterkant av en invasjon og midt oppi en krise?

– Det er et veldig vanskelig spørsmål. Vi sliter en god del med rekrutteringen til slavisk, så det er ikke sikkert det ville vært en klok avgjørelse å opprette et emne innen slavisk språk uten at det var studentgrunnlag for det, sier Meklenborg Nilsen.

Instituttlederen føler seg ikke trygg på at denne nødvendige pågangen ville eksistert før krigen i Ukraina brøt ut, og er heller ikke sikker på om den vil fortsette å eksistere kommende år.

– Akademikere fra andre institusjoner kommer neppe i runde to – og da må studentgrunnlaget finnes hos de faktiske studentene.

Initiativtaker: Atle Grønn, professor i russisk, mener UiO er forpliktet til å bidra med undervisning i ukrainsk i disse tider.

Flere blir seksuelt trakassert

Tre av ti studenter har blitt utsatt for en eller annen form for seksuell trakassering. Det viser tallene fra Studentenes helse- og trivselsundersøkelse som ble lagt frem forrige torsdag. De hyppigste formene for trakasseringen er den verbale, uønsket berøring, klemming

og kysning. Undersøkelsen viser en markant kjønnsforskjell. 39 prosent av kvinnene og 9,4 prosent av mennene har blitt utsatt for seksuell trakassering. Dette er en økning sammenlignet med sist undersøkelsen ble gjennomført i 2018. SEJH

Her er @studentopporet

Med en kopi av UiO sin logo som profilbilde, ble 11. august i år en anonym Instagram-konto ved navn @studentopporet født. Kontoen har så langt fire innlegg hvor det deles informasjon om studenter økonomiske situasjon og stikk til de største politiske partienes valgløfter om

å bedre situasjonen. Med emneknaggen #støttstudentene oppfordrer kontoeieren til å dele informasjonen og bli med opprøret som per onsdag 14. september ikke representerer overveldende mange studenter, med sine skarve 89 følgere. ADA

Lærer bort språket sitt: Nataliia Zhytova er leid inn av UiO for å undervise ukrainsk til 40 ivrige studenter denne høsten.

Dette må evalueres, mener Melkenborg Nilsen.

Hjelper i møte med flyktninger
Kjetil Bjørkman er blant dem som tar emnet. Til vanlig studerer han russisk ved Universitetet i Oslo. Nå er han imidlertid godt i gang med emnet i ukrainsk, og trekker frem nettopp den pågående krisesituasjon som en av de vektende faktorene for at han befinner seg i seminarrommet mandag ettermiddag.

– Det er jo aktuelt å studere ukrainsk, selvfølgelig. Til vanlig studerer jeg russisk, men ble oppfordret av underviserne der til å søke meg inn på emnet, sier han.

Ved siden av studiene arbeider han med ukrainske flyktninger på asylmottaket på Nasjonalt ankomstsenter. Der har han allerede tatt i bruk kunnskapene han har tilegnet seg.

– Jeg har prøvd å snakke litt

ukrainsk der, og tror det vil bli nyttig fremover med en del ukrainere som kommer til Norge, sier han.

– **Ønsker ikke ad hoc krisekurs**
På institutt for kulturstudier og orientalske språk (IKOS) har debatter knyttet til opprettelse av

Det er for sent å tenke at vi trenger kompetanse på et eller annet felt når krisen er der

Rune Svarverud, instituttleder ved kulturstudier og orientalske språk ved UiO

språk i krisetider fortonet seg annerledes. Instituttet er hjem for studier av språk tilhørende blant annet Midtøsten, men til tross for et økende antall flyktninger fra disse områdene de foregående tiår, har ikke nyoppretting av em-

ner vært aktuelt. Det har ikke vært etterspurt av verken myndigheter eller studenter, forteller instituttleder Rune Svarverud på telefon til Universitas:

– Det har egentlig aldri vært et tema. Å opprette nye studieløp på grunn av en krise et eller annet sted i språk vi ikke har ansatte

eller kompetanse på, er jo et litt større prosjekt. Men det avhenger litt av hvilke kriser du peker på, sier han.

– *IKOS tilbyr for eksempel ikke pashto eller kurdisk – hvilke vurderinger har dere eventuelt gjort dere*

rundt det?

– Vi har persisk - altså farsi - som likner veldig på pashto, men det har egentlig aldri vært noen etterspørsel etter det i slike perioder. Bare fordi det er en krise i verden, betyr jo ikke det at vi umiddelbart kan utdanne eksperter på det feltet bare ved å opprette noen midlertidige språkkurs.

Svarverud påpeker at de har tre studieretninger på bachelornivå med språk fra Midtøsten – arabisk, persisk og tyrkisk, som hele tiden undervises ved instituttet.

– Vi har aldri sett behovet eller etterspørselen for at man skal opprette språktilbud *ad hoc* i krisesituasjoner eller hva det eventuelt skulle bidra til. Det ville krevd en lang akademisk prosess, sier han.

Han mener det på eget institutt fremstår urealistisk at man i en krisesituasjon på kort sikt skal kunne bygge opp språkkompetan-

se blant nordmenn. Det tar mange år å tilegne seg bare et grunnleggende nivå av for eksempel kinesisk og arabisk, påpeker han og fortsetter:

– Det er for sent å tenke at vi trenger kompetanse på et eller annet felt når krisen er der. Da må man heller tenke en eller annen form for beredskap, sier han og legger til at de ikke er en språkskole.

Men også han peker på den økonomiske balansegangen språkfagene balanserer på.

– Vår økonomi er i veldig stor grad knyttet til studentenes oppmelding og gjennomføring. Hvis vi oppretter og dermed putter masse penger inn i stillinger som ikke tiltrekker seg studenter, er det strategisk ganske uheldig for oss, sier han.

Alternativt pensum: Studentene (fra venstre) Elin Hagen Kleivan, Marie Kirkedam, Torvald Ullestad, August Ihle og Nora Jungeilges Heyerdahl poserer foran fakultetets geriljabibliotek. De etterlyser mer bredde i økonomipensumet.

Pensumprotest

Nesten 100 samfunnsøkonomistudenter mener bachelorgraden er for rigid og har startet geriljabibliotek. Instituttleder setter pris på engasjementet.

Pensum

tekst Anders Ihle Tovan
foto Ruben Grøndahl og Synne Folstad Moen

For det blotte øyet fremstår lesesalen i andre etasje på Eilert Sundts hus som alle andre lesesaler. Allikevel er det to bokhyller som skiller seg ut. Disse er en del av geriljabiblioteket, som tilbyr alternativt pensum til økonomistudenter ved Universitetet i Oslo.

– Det er mulig å ta en utdanning i samfunnsøkonomi uten å lære om fagutvikling og økonomiske tenkere. Det er et problem, sier Nora Heyerdahl.

Hun er leder for studentorganisasjonen «Rethinking Economics Blindern», en gruppe som vil ha mer variasjon og virkelighetsnære

problemstillinger i økonomifaget. Organisasjonen dukket først opp etter finanskrisen i USA i 2008, men nådde ikke Norge før åtte år senere. Heyerdahl og resten av medlemmene har tatt stafettpinne videre. Etter pandemien har medlemstallet skutt fart, og organisasjonen består nå av mellom 50 og 100 studenter.

Tidligere i år presenterte organisasjonen et skriftlig vedtak for universitetets økonomiske institutt, hvor de skriver at fokuset på teoretiske modeller går på bekostning av studentenes læring. De ønsker blant annet et mindre gap mellom teorier og samfunnsaktuelle problemstillinger, mer oppgaveskriving og historisk vektlegging.

– Det er en bred enighet blant mange av studentene på sam-

funnsøkonomi om at vi har en for rigid bachelorgrad i samfunnsøkonomi, og at vi ønsker oss mer bredde, sier Heyerdahl.

Etterlyser variasjon

– Vi synes at pensum kan være litt kjedelig, og vi mener man blir smartere studenter av å lese ting ved siden av. Det er både et tilbud til studentene og en slags protest mot at vi synes det mangler en del ting i økonomiutdanningen, forteller Heyerdahl, som sitter sammen med noen av medlemmene i etasjen under biblioteket når Universitas møter dem.

Blant disse finner vi August Ihle som har studert samfunnsøkonomi i fire uker. Han ble raskt tatt inn i geriljavarmen og mener det alternative biblioteket vil gjøre ham bedre rustet for arbeidslivet. Han er klar på at samfunnsøkonomi handler om mer enn bare tall på et papir. I tillegg er han glad i det praktiske aspektet.

– Karakterer er fint. Det betyr at man har lært noe. Men om du spør en som er utdannet sam-

Hvis ikke instituttet har lyst til å gi oss disse svarene, må vi ordne det selv. Vi vil lære å forstå verden rundt oss

Marie Kirkedam, student

funnsøkonom, er det få som har som jobb å formidle pensum. Mange skal jo ut i faktiske jobber, sier Ihle.

Førsteårsstudent Torvald Ullestad stemmer i og argumenterer for at det i en fremtidig jobb vil være lettere å vise til kunnskapen organisasjonen fokuserer på.

– Man vet ikke helt hvordan alt henger sammen. Jeg hørte tidlig om Rethinking Economics, og ble dratt med i gruppen. Jeg ble inkludert med en gang, noe som legger et godt grunnlag for resten av utdanningen.

Elin Hagen Kleivan er også medlem av «Rethinking Economics». Hun mener bachelorgraden i samfunnsøkonomi ikke alltid evner å kontekstualisere

økonomien. Dette får hun imidlertid i organisasjonen.

– Det som er kult med samfunnsøkonomi og vårt opplegg er at det inviterer andre studier til å lære mer om økonomi på en mer anvendelig måte, sier hun.

Tid og økonomi

Marie Kirkedam er et engasjert medlem av organisasjonen. Hun synes samfunnsøkonomi skiller seg ut, fordi pensum og teori blir presentert som om det er en gitt sannhet. Hun tror man kan få mye igjen hvis man søker litt utenfor fagstoffet og knytter det opp mot utfordringene verden står overfor i dag, før hun tydeliggjør at det er viktig å lære seg pensum og modeller.

Likevel blir hun ofte sittende igjen med en rekke ubesvarte spørsmål, noe hun opplever som frustrerende.

– Hvis ikke instituttet har lyst til å gi oss disse svarene, må vi ordne det selv. Vi vil lære å forstå verden rundt oss, sier Kirkedam.

De tror flere av medstudentene ville engasjert seg i og utforsket det alternative pensumet om de hadde tid. Heyerdahl viser til oslostudentenes økonomiske situasjon, som krever at flere studenter må jobbe ved siden av studiet.

– De har ikke tid fordi de ikke har råd, slår Heyerdahl fast.

Utvikle, ikke avvike

Medlemmene er tydelige på at samfunnsøkonomi består av flere gode fag, og poengterer at målet aldri har vært å stå i opposisjon til studieretningen. Biblioteket skal fungere som et supplement til det etablerte.

– Vi har vært smått kritiske til pensum, men vi trenger også den kunnskapen vi får på samfunnsøkonomi for å forstå det vi leser i bøkene vi benytter, påpeker Eline Kleivan.

Hun eksemplifiserer at bøkene på pensum bruker én variabel og økonomisk modell, mens bøkene de ser til i geriljahyllene benytter flere variabler.

Heyerdahl forklarer at studentene ikke hadde studert samfunnsøkonomi hvis de ikke hadde likt det. Økonomifaget omtaler hun som maktens språk, noe «Rethinking Economics» bruker

mye tid på å aktualisere når de har økonomiske diskusjoner.

– Det handler om hvordan samfunnsøkonomien har utviklet seg, og det er jo en kjærlighetserklæring til faget, konkluderer hun.

Positiv instituttleder

Steinar Holden er professor ved Universitetet i Oslos økonomiske institutt. Han er glad for at studentene viser engasjement.

– Det er fint at studentene er engasjert i hva som skal med i pensum, og studenter kan også komme med forslag. Det gjelder selvfølgelig også «Rethinking Economics», skriver Holden i en e-post til Universitas.

På spørsmål om han synes det er problematisk at mellom 50 og 100 studenter er kritiske til økonomipensumet, forklarer han at det er emneansvarlig som gir forslag til bøker for det enkelte emnet, før det etter hvert vedtas i Programrådet. Holden understreker at dette er en plattform hvor studentene også er representert.

Holden har ikke hørt om et forslag i endring av pensumlista fra Rethinking economics. «Hvis det kommer forslag om alternativt pensum, så vil det selvfølgelig bli vurdert», skriver han.

– Har dere et ansvar når organisasjonen synes at pensumet er lite relevant for arbeidslivet?

– Økonomisk institutt legger stor vekt på at utdanningen skal være relevant for arbeidslivet, og det er også viktig for valg av pensum.

universitas@universitas.no

Vi har en for rigid bachelor i samfunnsøkonomi

Nora Heyerdahl, student og leder for «Rethinking Economics Blindern»

Vil ha endring: Nora Heyerdahl er initiativtaker til geriljabiblioteket.

ultima oslo contemporary
music festival

15.–24. september
2022

Ultimafestivalen 2022: Freedom is Around the Corner

Ti dagers utforskning
av musikk og kunst
skapt i vår tid

60 arrangementer

Konsserter, danse-
forestillinger, teater,
kunstinstallasjoner og
paneldebatter

Innendørs- og
utendørsarenaer
over hele Oslo

Freedom is Around the Corner

Velkommen til en verden av ny musikk og lyd!

Einstürzende Neubauten +
Gudrun Gut solo
Sentrum Scene 16.9.

Øyunn: Aspects
MUNCH 21.9.

Nils Henrik Asheim /
Søstra100: Organotopia
Birkelunden/Paulus kirke 17.9.

Lost and Found Production:
Witch Club Satan
Black Box teater 22.9.

Ultima x by:Larm:
Canilla / Tøyen Fil & Klafferi
/ Witch Club Satan
Kafé Hærverk 17.9.
Anja Lauvdal & Laurel Halo
Kulturkirken Jakob 17.9.

Caterina Barbieri: Spirit Exit
MUNCH 23.9.

Missy Mazzoli: The Listeners
Den Norske Opera & Ballett 24.9.

Ultima/TronTalks:
Ekko — Lena Lindgren
og gjester
Sentralen/marmorsalen 19.9.

Electric Utopia:
Perila / Klara Lewis &
Nik Colk Void + Pedro Maia
Henie Onstad Kunstsenter 24.9.

Fullt program, informasjon og studentrabatterte billetter på
ultima.no

En skeiv septemberdag

Pridemarkering

tekst Armann Kippersund
foto Hanne Jones Solfeld

Fra regnbuevinger i nakken til cowboys i natten, viser Oslos gater sine sanne farger - nok en gang under innflytelsen av Pride. Den offisielle solidaritetsmarkeringen gikk av stabelen lørdag 10. september etter terrorangrepet i Rosenkrantzgate 25. juli.

Tidlig ute:

Allerede tre timer før paradens avgang har folk samlet seg i Kongens gate, togets startpunkt. Blant dem har vi Helene Rendal Søvting, Vanja Bjørnevik og Amalie Spitenhagen, med prideflagg over skulderen og glitter i ansiktet – Pride er fantastisk. Vi må bli flinkere til å feire kjærligheten, sier Bjørnevik.

Hipp hipp, homo!

Et stort virvar oppstår idet folkene iherdig prøver å finne fram til venner og kjære før togets avgang. Toget kjører av gårde, og den gode, gamle Pridestemingen tar av - der man er velkommen hvor som helst.

Skeiv kleskode:

Noen tar frem *soundboxer*, mens andre svinger seg og viser frem dagens antrekk. Det kan virke som om at det pågår en konkurranse om hvem som skinner mest. Regnbuevinger er en god start, selv på polaroid.

Kampen fortsetter!

Publikum var klare før toget kom. Rosenkrantzgata, som 25. juli var stedet og offeret for hatmotivert kriminalitet, skal snart bli feid over av et kor med farger. Selv om stemningen er ambivalent, oppstår det et rungende «Kampen fortsetter!» idet toget slynger seg rundt London Pub.

Mer pride:

Emma June Wigre og Jens Marcus Røisi serverer både kos, klem og kamp. Mot slutten av paraden var det de som ropte høyest at Ingen er fri før alle er fri! – Det handler om identitet. Og før alle haterne av identitetspolitikk der ute klikker – alle burde ha rett til å leve ut sin identitet. Så ja. Ingen er fri før alle har frihet til å være seg selv.

Festen er ikke over, det er dans igjen:

Toget er kjørt, kamprop ropt, taler talt og sanger sunget. Framme ved Kontra-skjæret står DJ'er og flere artister klare til å levere underholdning. Cowboyer var et nytt innslag, men de får vel feire de òg.

Dragdronningens farvell:

Tanja Mckenzie sto på scenen sammen med Ryona Crystal, Caroline Reaper, Chemolina og ga de mange tilskuerne et show under navnet Dragcon. Hun føler på positive endringer i det skeive miljøet etter terrorangrepet. – Det har skjedd noe med miljøet, vi lytter mer og vi tar mer vare på hverandre, avslutter Mckenzie.

Tilbudsguiden

AVIS

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

BOKHANDEL

EVENT.

DJ Booking Norge AS
Hasleveien 28A
0571 Oslo

djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

FORRENING

Ønsker du å jobbe innen finans eller teknologi?

Bli studentmedlem i Finansforbundet for kun 250 kr i året. Som studentmedlem får du blant annet gratis studentforsikring, tilgang til fagbøker og gode rabattavtaler.

Les mer og meld deg inn ved å skanne QR koden

FRISØR

Dyktige frisører med lidenskap for faget

- 20% studentrabatt på klipp, farge, foliestriper.
- 10% studentrabatt på Balayage, Foilage, keratinbehandling

hairakerbrygge.no/studentrabatt
Tlf 22 83 07 24

TEATER

INTRO TIL IMPRO

dagskurs & helgekurs

DROP-IN

tirsdager @ VULKAN

...og enda mer moro på

toyenimpro.no

Er du Yngda?

KULTUR

Opplev verdens beste samtidsjazz på Victoria, en ombygget kino i Oslo sentrum.

Vi har rimelige sesongkort for studenter som også gir rabatt i Baren. Vår serie UHØRT! på onsdager har gratis inngang.

nasjonaljazzscene.no
Karl Johans gate 35

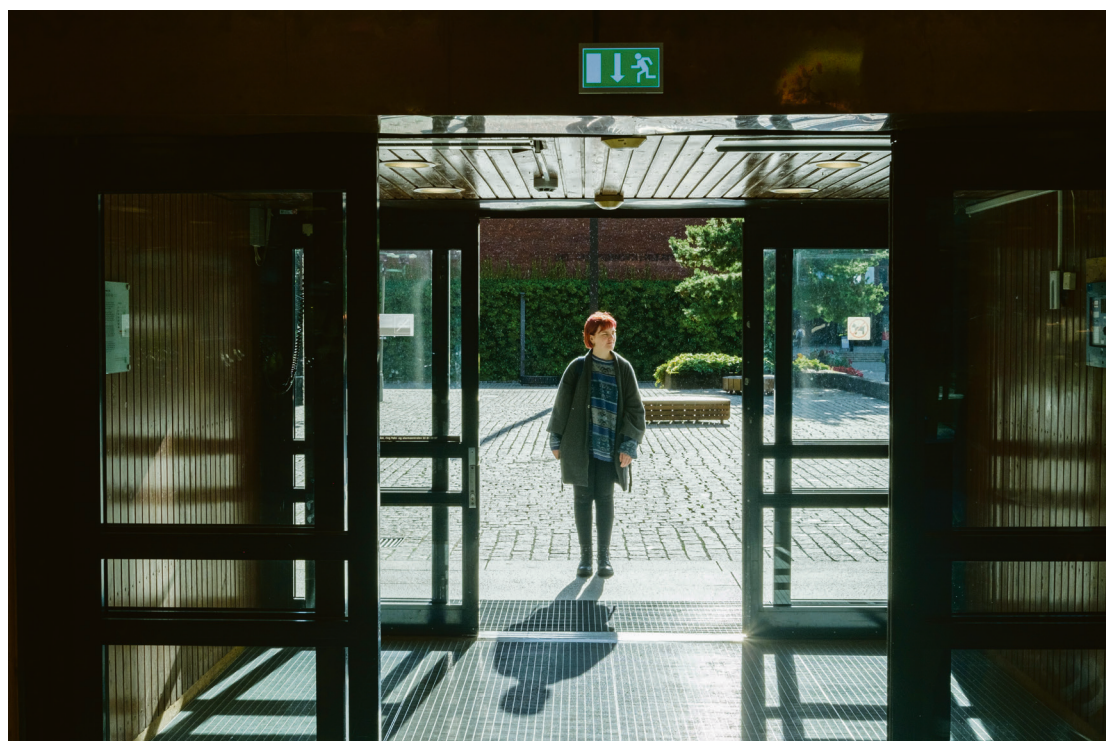
KINO

TILBUDSGUIDEN

FOR
STUDENTER
I OSLO

Studenter låses inne

Innelåst: Petra Wold skulle bare på do, men kom seg ikke ut av Fysikkbygningen. Det har trolig med å gjøre at hun studerer på Humanistisk Fakultet.

Nøkkeltort

tekst Jens Bryhn Erlandsen
foto Ruben Grøndahl Utaker

– Plutselig er du i en situasjon som er veldig ukomfortabel og du vet ikke hvorfor dette skjer.

Det sier student Petra Wold. Hun studerer på det Humanistiske Fakultetet ved Universitetet i Oslo. Da hun etter klokka seks forrige uke skulle ut av Fysikkbygningen etter å ha vært på toalettet, kom hun seg ikke ut.

– Jeg visste jo at døra stengte etter klokka 18 og at man måtte bruke kort, men jeg visste ikke at det bare var koblet til det fakultetet man selv går på. Så jeg ble litt stressa, sier Wold.

Fanget i fysikken

Hennes nye studentkort fungerte altså ikke da hun skulle låse opp døra for å komme seg ut. Wold er førsteårsstudent, og etter hva Universitas erfarer, er det kun førsteårsstudentene dette gjelder.

På UiOs nettsider opplyser universitetet at adgangskortet gir tilgang til universitetets bygninger i åpningstiden. Etter stengetiden klokka 16, har bachelorstudenter, masterstudenter og UiO-ansatte med nøkkeltort adgang til de fleste bygningene til klokka 24. Det er ikke opplyst om endringer i praksisen på nettsidene.

Etter en liten stund fikk Wold hjelp av en fysikkstudent til å låse seg ut, forklarer hun.

Hun etterlyser nå en forklaring på hvorfor nøkkeltort hennes ikke fungerer på andre fakulteter enn hennes eget. Wold bestilte time for å undersøke om kortet hennes var ødelagt, noe det ikke var.

– Hvis de først skal ha det sånn, så synes jeg de skal forklare hvorfor.

Hun stiller spørsmål til hvorfor praksisen er som den er, og ønsker bedre informasjon om dette.

– Er det noen nødvendighet i å ha tilgang til alle fakulteter etter stengetid, når man fortsatt har tilgang til sitt eget fakultet?

– Det er ikke et stort problem,

men jeg synes det har litt med prinsippet å gjøre, sier hun og fortsetter:

– Jeg ble jo veldig stressa over at jeg hadde gjort noe galt. Det er jo det at det er en unødvendig situasjon å være i, sier Wold.

Det er ikke første gang Universitas dekker nøkkeltortdrama på campus. I 2021 ble det kodekrangel på Domus Juridica da jusstudentene ble nødt til å bruke kode for å benytte seg av toalettene i bygningen. Fakultetet endret praksis som en følge. Senere samme år reagerte samfunnsøkonomistudent Torkel Sinnes på at man måtte taste inn kode hver gang man skulle inn og ut av bygningene på campus ved Universitetet i Oslo under pandemien.

Wold kunne også forstått dagens praksis om det hadde vært en pandemi, men stiller spørsmål til saken når det ikke dreier seg om smittevern.

UiO svarer

I en e-post til Universitas skriver Johan Løberg Tofte, seksjons-sjef Enhet for HMS og beredskap at alle studenter har samme adgangsnivå.

«Det er ikke slik at man bare kommer inn på eget fakultet etter klokken 18», skriver han.

«Imidlertid er noen få bygg stengt for studenter. Det kan også være slik at deler av et bygg de har adgang til, inneholder floyer eller rom hvor adgangen er begrenset», avslutter Løberg Tofte.

universitas@universitas.no

Rødt: – Jeg ble jo veldig stressa over at jeg hadde gjort noe galt, sier Petra Wold.

HVORFOR ER DET SÅ SJUKT VANSKELIG Å TA SEG EN PILS?

Ølkrøll på campus

SiO mener få benytter seg av tilbudet på campus og stenger ølkranen kl 17:30. Hva slags merkelig drikkepress er dette?

Pils

tekst Freyja Eikrem Ims
foto Charlotte Førde Skomsøy

Du har startet på et nytt emne du ikke vil ta, fadderuken var kaos og det går dårlig. Hva lindrer? En kald pils med dine medstudenter.

Dårlig etter mørkets frembrudd

Problemet dukker opp når du vil ta en øl etter klokka 18 på campus og blir møtt av stengte dører og en stengt kran. Mens dørene til Union på Frederikkeplassen, som stenger klokka 18, fremdeles er åpne, møter Universitas noen talspersoner for hva de mener er et snevert serveringstilbud.

– Det er jo veldig rart først og fremst fordi det alltid er mye folk her når det stenger. De har ikke noen økonomisk grunn til å holde stengt, sier Olve Solberg, som nyter en halvliter med Tekla Solberg. Union er eid og drives av SiO Mat og Drikke. Dette er et av spisestedene som holder lengst oppe på Blindern.

– Det er rett og slett ikke mulig å få seg mat her etter 18, utenom

Bunnpris. Ikke bare er de korte åpningstidene et problem for det sosiale på campus, men det reduserer jo muligheten for å ta et ordentlig skippertak på biblioteket at man ikke kan spise en sen middag på Blindern, sier han.

– Det er jo også mange kjellerpuber?

– Nja. Man får seg en øl der og, men kjellerpubene er jo ikke åpne hver dag, og det er jo det som er det største problemet, de fleste har jo bare åpent på fredager.

Tekla legger til at det hadde vært en idé med åpningstider også på lørdager for spise- og drikkestedene på campus.

– Lørdager syntes jeg det er litt rart at ingenting er åpent på kvelden, for da må man jo gå ned til utestedet KJ10 på Karl Johan hvis man vil ut og er under 20, sier hun.

– Unge studenter har jo faktisk ikke noe særlig alternativ i Oslo, de kommer jo ikke inn noe sted, sier Olve litt oppgitt.

Kjellerøl eller ingen øl

Det yrer nemlig ikke av liv, uteliv eller tilbud på Blindern sitt campus etter klokka 16. For tiden er det kun spisestedet Union som serverer alkohol på Blindern.

Av vannhull med øl på krana, er det studentpubene som gjelder. Åpningstidene er varierte, men de fleste stenger før mørket senker seg på hverdager (se faktaboks).

På Union møter Universitas også student Ina Lid – en av få som

nyter en kald, alkoholfri øl på spisestedet før hun må gå klokka seks. Åpningstiden kunne vært lenger, mener hun:

– Det er godt utvalg av øl og vin på Union, men man får ikke benyttet seg av det siden det stenger kl 18, sier hun.

– Hvis det hadde vært åpent lenger, hadde du kommet hit på kveldstid da?

– Jeg hadde kanskje ikke reist hit, men jeg hadde nok vært her lenger. Man må jo dra når det stenger.

Litt lenger inne sitter Christine Eide. Hun har lite å utsette på øltilbudet på campus:

– Det er mange steder hvor det er mulighet for å ta øl. Kjellerpubene har masse tilbud på hverdager og

billigere øl. For eksempel Chateau Neuf, Escape, SVFF og RF- Kjellern, sier Eide, som er en gjenganger på universitetets kjellerpuber.

Hun mener det er uproblematisk at Union stenger klokka 18. Da utkonkurrerer den ikke kjeller- og foreningspubene, ifølge henne. Likevel har de fleste av ovennevnte ikke åpent på kveldstid på hverdager.

– Er du frivillig får du tilgang til internkvelder og andre arrangementer utenom de vanlige åpningstidene, sier Christina med sin frivillighetsgenser ved siden av seg.

SiO peker på lav etterspørsel

Men hva om du ikke greier å forplikte deg til et medlemskap i en av de mange esoteriske kjellerpub forenin-

gene og fremdeles har lyst på en øl? Vi spurte leder av SiO Mat og Drikke Ida Austlid.

«Vi er til for studentene og prøver å tilpasse åpningstidene våre til når studentene er på campus», skriver hun i en e-post til Universitas.

Ifølge Austlid oppholder studentene seg på Union og Tacoteket i lunsjtid og frem til klokka 17. Hun opplyser videre at Union har solgt 585 øl så langt dette semesteret. Ved UiO studerte det i 2021 25 960 personer.

«Vi er positive til å utvide åpningstiden på utvalgte steder for å gi studentene et møtested etter forelesning, men det krever at flere benytter seg av tilbudet på ettermiddag og kveld.»

universitas@universitas.no

Øltilbudet på campus

- + Union SiO: Holder til i Frederikkebygget i 2. etg. Åpent mandag-fredag 11.00-17:30, 89 kroner.
- + Tacoteket SiO: har sluttet å servere øl.
- + Deiglig Fyrhuset SiO Osloomet: Mandag-fredag 10:00-16:00, 49 kroner, Klar for å styrte en øl før forelesning?
- + Uglebo: Humanistiske fakultet, midlertidig stengt.
- + U1: Samfunnsvitenskapelige fakultet, kjellern på Eilert Sundts hus, Mandag-fredag 10.00-15.15, Torsdag og fredag 17.00-01.00, 52 kroner. Hvis du er tøff nok og hvis du liker å sitte i en mørk kjeller, er U1 et alternativ.
- + Escape: På Institutt for Informatikk, Mandag-fredag 10.00-15.15, torsdag og fredag 18.00-00.30, 50 kroner.
- + Chateau Neuf: Glassbaren, mandag-torsdag 16.00-01.00 og fredag 15.00-02.30, 64 kroner.
- + Et godt tilbud, men er ikke på campus.
- + Samfunnet Bislet: I kjellern til Osloomet i Pilestredet, åpent onsdag 16.00-01.00, torsdag 17.00-01.00 og fredag 20.00-03.00, 60 kroner. Finner du frem og liker du intime settinger? Dette er stedet.
- + BISO kroa AS: Campus Handelshøgskolen BI, Mandag-torsdag 16.00-00.00.
- + Skjenkestua Studentbar: Høgskolen Kristiania, Torsdag 17.00-00.00,
- + AHO pub: Arkitektur- og Designhøgskolen i Oslo, torsdag.
- + NMH og KHIO har ikke studentbarer.

Blue hair don't care: Christine Eide har ikke noe imot de tidlige stengingstidene på SiO sine kafeer.

Smil som lure: Selv om Ina Lid sitter med en øl i hånden og et smil om munnen, synes hun at åpningstidene på campus ikke strekker til.

Pils til besvær: Per dags dato er det kun Union av SiO sine kafeer som selger øl på Blindern campus, og det kun mellom 15:00-17:30.

STOR STUDENTUNDERSØKELSE:

Gjøres ikke nok

Én av fem studenter har tenkt på å ta sitt eget liv. Tallene fra studentundersøkelsen er urovekkende, mener studentlederne.

Mental helse

tekst Jenny Eggbø, Aurora Djupvik Archer og Saga Eline Jonsson Hoff
foto Tobias Schildmann Mandt

Hver tredje student har alvorlige psykiske plager, viser studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT-undersøkelsen) som ble lagt frem forrige torsdag. Antall studenter med selvrapporterte psykiske lidelser øker.

Leder i Norsk studentorganisasjon (NSO) Maika Marie Godal Dam ser på tallene med bekymring. Hun viser til at studenter som rapporterer om psykiske plager nesten har doblet seg fra 2010, da én av seks av studentene oppga dette. I dag er tallet én av tre.

– Det betyr jo at vi ikke gjør nok i dag for å faktisk sikre og forbedre studentenes psykiske helse, sier hun på telefon til Universitas.

– Skremmende holdninger

Torsdag var et panel samlet for å diskutere tallene. Til stede var blant andre Godal Dam i NSO, direktør for Folkehelseinstituttet Camilla Stoltenberg, helseminister Ingvild Kjerkol og forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe.

Under panelsamtalen sa Borten Moe at det ikke er en enveiskjøring fra samfunnet til studentene, og at studentene selv må legge ned en innsats for egen trivsel.

Det reagerer leder av Velferdstinget (VT) Marius Torsvoll kraftig på.

– Selvfølgelig er det sant, men studentene har ikke hundre prosent ansvar for sin egen psykiske helse, sa han til Universitas etter panelsamtalen.

Torsvoll etterlyser helhetlige velferdstilbud for studentene, og mener Borten Moes uttalelse bortforklarer problemet. Han viser til tallene i undersøkelsen, og ser spesielt mørkt på at én av fem studenter har tenkt på å ta sitt eget liv eller skade seg selv.

– I hvilket som helst annet samfunnslag ville dette vært katastrofe, men dette dreier seg om studenter, så da bortforklars det, sier han.

Torsvoll savner en imøtekomme fra Borten Moe.

– Det er vanskelig å se at han faktisk er villig til å imøtekomme det studentene sier: at vi har det trangt økonomisk og vanske-

Stille før stormen: Studenter rapporterer om verre psykisk helse, viser SHoT-undersøkelsen. Torsdag forrige uke ble undersøkelsen lagt frem.

SHoT-undersøkelsen

- + Studentenes helse- og trivselsundersøkelse.
- + Gjennomføres hvert fjerde år.
- + Cirka 60 000 norske studenter svarer på undersøkelsen.
- + Undersøkelsen ble gjennomført fra 6. februar til 19. april 2022.
- + Den ble gjort på oppdrag fra student-samskipnadene SiO, SiT og Sammen av Folkehelseinstituttet (FHI).

Kilde: SHoT-undersøkelsen 2022

lig psykisk. Vi opplever krisene sterkt sammenlignet med resten av befolkningen. Det at man ikke imøtekommer tallene med forståelse, er problematisk. Det er til å bli mer enn oppgitt av.

NSO-lederen skulle også sett at Borten Moe og Kjerkol var opp-tatt av å finne nye, treffsikre tiltak. Hun mener det ikke er mangel på folk som ønsker å forstå tallene, men heller en mangel på den politiske viljen til å snu trenden SHoT-undersøkelsen viser.

Etterlyser flere tiltak

Det er tallene over studenters psykiske helse som er mest urovekkende, ifølge Torsvoll.

– Disse plagene forsvinner ikke med det første. De kommer til å plage studenter i lang tid, og det

kommer til å koste samfunnet mye. Vi må hjelpe folk nå, aller helst i går og i morgen er for sent, sier studentlederen.

Han ble ikke overrasket over at flere studenter har alvorlige psykiske plager, til tross for at det ble bevilget mer penger til psykiske helsetilbud for studenter under pandemien.

– Det er et sammensatt problem som man ikke kan forebygge med sosiale arrangementer og andre kortsiktige tiltak.

Han etterlyser et bedre psykisk helsetilbud for studentene:

– Det vil si flere psykologer. Pågangen på det psykiske helsetilbudet hos SiO og hos kommunen er økende, og viser ingen tegn til å gå ned. Da er det viktig at vi fortsetter å støtte og finansiere tilbudet.

Torsvoll får støtte fra Godal Dam i NSO. Hun mener det ikke finnes nok tiltak, og at det i tillegg er mangel på kunnskap om hvilke

Det er vanskelig å se at han faktisk er villig til å imøtekomme det studentene sier

Marius Torsvoll, leder i velferdstinget

Urovekkende: Leder av Velferdstinget Marius Toesvoll ser dystre på statistikken. Han mener Borten Moe ikke imøtekommer studentene.

tiltak som virker.

– Vi vet at det gjøres noen ting i dag som fungerer og som det er viktig å fortsette med. Det er viktig at vi både har et lavterskel og forebyggende tilbud, og at vi har et behandlende tilbud som oppleves tilgjengelig når det virkelig står på som verst, sier hun. – Men vi har ikke nok verktøy i verktøykassa til å faktisk klare å snu de tallene vi ser i SHoT-undersøkelsen.

Etterlyser høyere studiestøtte

85 prosent av studentene jobber ved siden av studiene, viser også undersøkelsen. Studentenes levekårsundersøkelse fra august, viser at 66 prosent av studentene som studerer heltid jobber ved siden av studiet. Derfor har det lenge vært et krav fra NSO og studentorganisasjonene at studiestøtta bør høynes og festes til grunnbeløpet (G) i folketrygda.

Leder av studentparlamentet ved Universitetet i Oslo Oline Sæther ser også med bekymring på tallene fra undersøkelsen, og viser til den økende andelen som sliter. Det setter hun i sammenheng med dagens studiestøtte:

Hev støtta: Leder av Studentparlamentet ved UiO Oline Sæther krever økt studiestøtte.

– Vi vet at økonomiske bekymringer og det å ha lite tid påvirker den psykiske helsa. Derfor er det kjempeviktig at vi klarer å øke studiestøtta, sånn at studentene får mer tid til å ta vare på seg selv og får det bedre psykisk, sier hun til Universitas.

Det vil gagne samfunnet i det lange løp, mener hun, ved at studentene kan bruke tiden på å studere og bli ressurspersoner for samfunnet, og ikke slite med «etterdønninger av en tøff studietid».

universitas@universitas.no

Disse plagene forsvinner ikke med det første. De kommer til å plage studenter i lang tid, og det kommer til å koste samfunnet mye

Oline Marie Sæther, leder i studentparlamentet ved UiO

Sentrale funn fra undersøkelsen:

- + Én av tre studenter har alvorlige psykiske plager.
- + Én av fem oppgir å ha en psykisk lidelse.
- + Én av tre oppfyller kriteriene for en insomni-diagnose.
- + Én av fem svarer at de har skadet seg selv med vilje og fem prosent oppgir å ha forsøkt å ta sitt eget liv.
- + Tre av fire studenter er fornøyd med studiebyen sin.
- + Tre av ti oppgir å ha blitt utsatt for en eller annen form for seksuell trakassering.
- + 7,4 prosent av kvinnelige og 0,8 prosent av mannlige studenter oppgir å ha blitt utsatt for voldtekt.
- + 84 prosent jobber ved siden av studiene.

Ministeren svarer

De fleste har det bra: Studiestøtta er ikke problemet ifølge forsknings- og høyere utdanningsminister Borten Moe: -Undersøkelsen fortjener andre refleksjoner.

Overfor Universitas vil Borten Moe derimot ikke trekke en linje fra studiestøtte til studenters trivsel og helse, slik studentlederne peker på. Det sier han etter panel-samtalen.

– Det synes jeg er litt synd, for det denne undersøkelsen fikk til og viser, handler om andre ting enn nivået på verdens beste studiefinansieringsordning. Det her er en undersøkelse som fortjener veldig mange andre refleksjoner, sannsynligvis også tiltak, enn en debatt om studiestøtte, sier Borten Moe.

Han viser til at 28 prosent av studentene svarer at de ikke ville klart å betale en uforutsett utgift på 5000 kroner, slik det kommer frem av undersøkelsen. Tallet er lavere enn i 2018, da 38 prosent svarte det samme.

Han mener debatten bør ligge et annet sted, som hva regjeringen skal gjøre for å inkludere enda flere i gode studentfellesskap, enten det er på fritid, faglig eller jobb.

– Og på det viset sannsynligvis skape en bedre ramme rundt studenttilværelsen, sier han.

– Så når statsbudsjettet kommer er det ikke på studiestøtten dere kommer til å legge inn støtet, og dermed øke støtta?

– Jeg har ikke sagt at vi ikke skal gjøre noe med studiestøtta.

– Men for den generelle studentmassen?

– Vi har sagt tydelig hva vi kommer til å prioritere. Det er en tolvte måned studiestøtte for studenter med omsorg for små barn.

Som svar mener han også at han imøtekommer studentene, og viser til «alvorlige og til dels oppsiktsvekkende tall på spesielt psy-

kisk helse».

– Dette er viktig info for oss i det videre arbeidet og noe vi tar på alvor. For å finne ut mer av hva det faktisk betyr, har vi gitt penger til en tilleggsundersøkelse som skal bore mer i tallene på alvorlige psykiske plager.

Under panelsamtalen sa Borten Moe at «studenter er en gruppe som må ta ansvar selv, og at samfunnet ikke bare kan tilby». Når Universitas etter fremleggelsen av rapporten ber ham utdype, sier han at det handler om å bygge studentfellesskap.

– Studentene har alltid tatt ansvar og har bygget mye fellesskap. Der jeg er fra, Trondheim, går det for å være *top notch* i Norge, med Samfundet og et yrende studentliv. Selvsagt er det kjempeviktig for trivsel, fellesskap og mening i livet.

– Men det er noe som brister på vei til den trivselen, som vi ser av dagens tall?

– Ja, men det er begge deler. Tallene viser også at veldig mange har det bra, og så viser den at de som ikke har det bra, sannsynligvis har det mindre bra enn tidligere.

Borten Moe mener det er oppsiktsvekkende at det er flere studenter som rapporterer om alvorlige psykiske plager.

– Og hvert fall i kombinasjon med de moderate psykiske plagene. Hvis du legger sammen de to tallene, som jeg ikke vet om blir korrekt, blir det et veldig høyt tall. Og så har du det som handler om trakassering og selvmordstanker, som jeg synes er veldig høye tall.

universitas@universitas.no

REGELVERKET ER UTILGJENGELIG OG FÅ UNGE ER FAGORGANISERTE, IFØLGE JUSSBUSS:

Studenter rammes av rettigh

Rett ut: Jørgen Breievne opplevde at rettighetene som skulle verne ham ble brutt. Han endte opp med å si opp jobben.

Over halvparten av norske studenter jobber ved siden av studiet. Flere opplever at rettighetene deres brytes.

Arbeidsrett

tekst Dagny Mathilde Mohn

foto Ruben Grøndahl og Synne Folstad Moen

Norske studenter er blant dem som jobber mest ved siden av studiene, viser en undersøkelse gjort av Eurostudent i 2019. Flere unge arbeidstakere vet ikke hvilke rettigheter de har og er sårbare for å bli utnyttet av arbeidsgiver.

Jørgen Breievne er en av dem som har opplevd å føle seg forbigått av sjefene sine. Da han jobbet som bakerassistent opplevde han dårlig kommunikasjon med ledelsen, feil i kontrakten og underbemanning.

– Man merket at sjefene hadde tydelige økonomiske motiv, og dreit litt i dem som faktisk hjalp til med å nå dem, forteller Breievne.

Overtidsbetalingen de hadde rett på gjennom kontrakten samsvarte ifølge Breievne ikke med Arbeidsmiljøloven. Selv opplevde han i hektiske perioder å jobbe

mellom 40 og 50 timer overtid i måneden, som han forklarer med at de ofte var underbemannede på jobb.

– Vi hadde et behov som måtte dekkes, men sjefene ville ikke dekke det.

Videre hevder han at han hadde en kollega som fikk feil overtidsbetaling i nesten et helt år. Den siste perioden han jobbet for firmaet, opplevde de ansatte at de ikke fikk vaktene de hadde krav på ifølge kontrakten, fordi ledelsen ikke hadde informert om en systemendring.

– Hva gjorde du da du skjønnte at alt ikke var som det skulle?

– Jeg tok det opp med min stillingsansvarlig, som igjen tok det opp med sine sjefer, men jeg måtte ta det opp to-tre ganger. Det endte med at vi løste det internt mellom ansatte. Selvfølgelig hadde vi våre rettigheter, og de skulle vernet oss, så når de brytes er det jo kjipt.

– Hvorfor sluttet du?

– Jeg var drittlei.

Det kan være at arbeidsgivere faktisk er flinkere til å overholde reglene ovenfor unge arbeidstakere, men det er lite sannsynlig

Monica Angell, saksbehandler i Jussbuss

Unge, kjenn deres rettigheter!

– Vi tror at yngre arbeidstakere rett og slett ikke kjenner sine rettigheter eller rettsstilling, forteller saksbehandler i Jussbuss Monica Angell over telefon til Universitas. Jussbuss er en organisasjon drevet av jusstudenter som tilbyr gratis rettshjelp i enkeltsaker.

Studenter er ikke blant deres største klientgrupper, iallefall innenfor arbeidsrett. Angell og

Jussbuss har teorier om at det er fordi unge arbeidstakere ikke vet eller ikke tør å påberope seg det de har krav på.

– Det kan være at arbeidsgivere faktisk er flinkere til å overholde reglene ovenfor unge arbeidstakere, men det er lite sannsynlig, sier Angell.

Mange unge vet ikke hva de har krav på i arbeidslivet. Angell tror det skyldes et utilgjengelig regelverk, at få unge er fagorganiserte og har sine første møter med livet som arbeidstaker. Hun tror unge ikke vet hva de skal se etter.

Gjennomgående problematikker

Unge arbeidstakere kommer til Jussbuss med veldig varierende problemstillinger, ifølge Angell. Likevel er det flere som går igjen. Særlig med tanke på sommerjobber er det mange som opplever at jobben ikke samsvarer med stillingsbeskrivelsen, eller at de jobber mer eller mindre enn det stillingsprosenten tilsier.

– Er du ansatt i en 30 prosentstilling, har du krav på å jobbe 30 prosent, forteller hun.

Angell viser til at det er flere som opplever å bli sendt hjem fra jobb hvis det er for lite å gjøre,

uten å få betalt for den tiden de egentlig skulle jobbet.

– Selv om arbeidsgiver ikke har nok arbeid, har du likevel krav på lønn for den tiden du skulle jobbet. Arbeidsgiver har plikt til å betale lønn for den tiden du stiller din arbeidskraft til disposisjon.

Angell vektlegger også viktigheten av en skriftlig kontrakt, så man har noe å vise til dersom det oppstår tvister. Muntlige avtaler er like bindende som skriftlige, men å ha bevis på papir (eller i skyen) gjør konflikter lettere å løse. Skriftlig kontrakt har man krav på.

For unge som skal inngå nye kontrakter, eller kanskje ha sin første jobb, har Angell et par punkter hun anbefaler å være obs på.

– Sett deg inn i arbeidskontrakten din, ikke signér noe du er uenig i. Vurder fagorganisasjoner, mange har særlige medlemsfordeler for studenter.

Hun understreker også at god dialog med arbeidsgiver får deg langt på vei.

Du kan kontakte arbeidstilsynet for å høre mer om dine rettigheter og plikter, men de kan ikke sette seg inn i enkeltsaker.

ghetsbrudd

Fem på gata om arbeidsrett

Hugin Dyre Jacobsen (23), internasjonale studier og Eskil van Vliet (22), bachelor i historie

– Har dere jobb?

– H: Ja.

– E: Nei, ikke nå.

– Vet du hvilke rettigheter du har på jobb?

– H: Ingen.

– E: Ikke i det hele tatt.

– Har du noensinne opplevd rettighetsbrudd?

– E: Nei.

– H: Jeg har opplevd på tidligere arbeidsplasser at jeg har gått et halvt år pluss uten kontrakt. Det er jo noe jeg reagerte på da, men jeg visste liksom ikke hvor mye jeg kunne kreve, og om det er så veldig viktig. Det er vanskelig.

– Synes du at du får god nok informasjon om dine rettigheter?

– E: Litt ledende spørsmål kanskje, hehe. Ikke fra arbeidsplasser i hvert fall, men det går an å finne mye bra, men det krever en del eget initiativ.

– H: Jeg føler ikke man nødvendigvis får så mye informasjon, men jeg tror at det er mange som er veldig villige til å gi informasjon. Vi har jo gode fagforeninger, mange gode støtteordninger, så hvis man leter etter informasjon, føler jeg at den er veldig tilgjengelig og at det er mange som har lyst til å hjelpe til.

Kristine Varden Johnsen (21), tysk

– Har du jobb?

– Nei, faktisk ikke for øyeblikket.

– Vet du hvilke rettigheter du har på jobb?

– Mest sannsynlig ikke alle sammen, men et par har jeg oversikt over. Feriepenger, sykemelding, der er jeg god, og så kan jeg noe om overtidsbetaling. Halvtime lunsj når man jobber i åtte timer, men der stopper min kunnskap.

– Har du noensinne opplevd rettighetsbrudd?

– Ja, det har jeg. Jeg har jobbet overtid uten å få betalt for det. Jeg har, ah, hvordan skal jeg sammenfatte det veldig kort? Jeg har blitt misbrukt av mine sjefer i forhold til å være deilig og pen på jobb. Først og fremst er det det med overtidsbetaling, det har det ikke vært så mye av.

– Synes du at du får god nok informasjon om dine rettigheter?

– Det er veldig tilgjengelig, men ganske komplisert og vanskelig å finne frem til. Så jeg får vel god nok info hvis jeg hadde gidde å prøve å lete, men det er også en hel prosess.

Lea Marie Krona (23), tysk

– Har du jobb?

– Ja, turistinformasjonen i Oslo

– Vet du hvilke rettigheter du har?

– Tja, jeg vet ikke helt.

– Har du noensinne opplevd rettighetsbrudd?

– Nei, jeg har kanskje fått litt sen beskjed om når vaktene mine kommer til å være sånn helt konkret, men jeg er litt usikker på om det er et rettighetsbrudd.

– Synes du at du får god nok informasjon om dine rettigheter?

– Nei, kanskje ikke, men jeg vet ikke. Det er veldig ordentlig og fint der jeg jobber. Jeg jobbet litt for en annen organisasjon, det likte jeg ikke. De synes jeg utnyttet både studenter og familier, men der jeg jobber nå er det fint.

Yasin Ali Hassan (23), medisinstudent

– Har du jobb?

– Ja, på Oslo universitetssykehus og Lovisenberg sykehus

– Vet du hvilke rettigheter du har?

– Kanskje ikke fullstendig. Man har forsikring og man har rett på overtid og så videre. Ulike tillegg i helse har jeg oversikt over.

– Har du noensinne opplevd rettighetsbrudd?

– Nei, foreløpig ikke, men jeg tror det kommer etterhvert.

– Synes du at du får god nok informasjon om dine rettigheter?.

– Nei, det kunne vært bedre. HR kunne tatt mer ansvar.

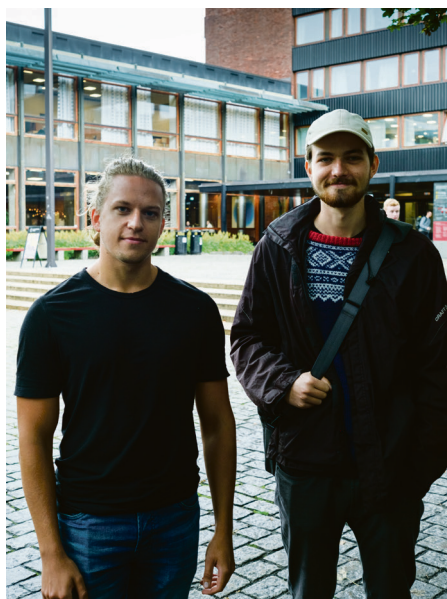
universitas@universitas.no

ROBIN FALLER
av Rolf Kristian Larsen

Urpremiere på Vega Scene 24. september

180 kr for deg mellom 18 - 28 år // vegascene.no

EN TEATERFORESTILLING MED MUSIKK AV BENDIK H&K
BASERT PÅ ORIGINALMUSIKKEN TIL CEZINANDO

Hugin Dyre Jacobsen og Eskil van Vliet

Lea Marie Krona

Kristine Varden Johnsen

Yasin Ali Hassan

KLIMA

klimarektor: **Tord M. Håland Dyrkorn**
tord.dyrkorn@gmail.com 404 56 561

KLIMASAKEN I EGNE HENDER:

Fra engasjement

– Hva slags ansvar er det jeg står med nå – for å representere nesten en halv million unge og faktisk få til en endring!

Klimatoppmøtet

tekst Åsne Hansteen og Armann Kippersund
foto Synne Folstad Moen

Matilde Angeltveit er tilsynelatende en helt vanlig student på 23 år med bachelor fra Blindern, med alminnelig usikkerhet for framtiden og dårlig råd. Det er likevel noen sider ved henne som er unike. Har du for eksempel klimaminister Espen Barth Eide på *Whatsapp*? Nei? Vel, det har Matilde. Hvorfor? Det skal vi komme tilbake til.

Universitas møter henne i kantina til Kirkens Nødhjelp. Påskriften på flasken hennes, «klimapositivist», passer henne godt. I november reiser nemlig Angeltveit på FNs klimatoppmøte i Egypt for å snakke klima på vegne av over en halv million unge i Norge. Hun skal gi et bilde på hvordan klimaengasjerte unge kan bli hørt av av verdenslederne.

Vi, to journalister i Universitas, lytter og lærer.

– Jeg merket det jo selv da jeg ble valgt nå i februar. Jeg var bare sånn «yes», også får man med en gang følelsen sånn «wææ».

Koordinator Angeltveit

– Jeg har lenge vært aktiv i Changemaker, ungdomsorganisasjonen til Kirkens Nødhjelp, og det var Changemaker som nominerte meg videre til LNU.

Angeltveit drar ikke alene til Egypt; hun tar med seg både 8 aktivister og en kollega fra LNU. Aktivistene representerer sine organisasjoner, og deltar på møtene som observatører.

– Hva er egentlig oppgaven til ungdomsrepresentantene?

– Å få til litt bedre koordinering mellom resten av sivilsamfunnet som står på utsiden og forhandlerne, både med å arrangere

møter og å være et bindeledd mellom sivilsamfunn, aktivister og delegasjonen, forklarer Angeltveit.

Ungdomsdelegatene skal samle opp forslagene til de mange organisasjonene tilknyttet LNU, og bringe dem videre til den norske delegasjonen og klima- og miljøministeren. Angeltveit utdyper:

Det er så mye, det er så stort, og så ser man på de dokumentarene og leser de artiklene og blir maktesløse

Matilde Angeltveit, ungdomsdelegat for LNU

– Det er en jobb. Men i klimasaken handler det om å få gjennomslag og komme seg videre – uansett om det blir med kapitalistiske eller sosialistiske virkemidler.

– Føler du at du får gjort nok?

– I det store bildet føler jeg at jeg ikke får gjort nok, men som ungdomsdelegat tenker jeg at påvirkingsrollen min er reell, sier hun.

Angeltveit forteller at hun blir lyttet til av politikerne og får delta i delegasjonen omtrent på lik linje som alle andre forhandlerne.

– Samtidig tenker jeg ikke at de løsningene som er politisk og diplomatisk innenfor rekkevidde akkurat nå er nok. Nettopp derfor er det så viktig å presse på og å vise at mange ønsker seg mer ambisiøs klimahandling.

Beach ball alla Terra

Dagen etter møter vi seks av de ni representantene, inkludert Matilde Angeltveit, i Pilestredet park i Oslo.

For ungdomsorganisasjonene er klimafinansiering en av de viktigste sakene de tar med til Egypt. De mener det er viktig at Norge, som har bidratt med så mye forbruk, også skal bidra med finansiering.

– Jeg synes vi har et veldig fint samarbeid. Vi jobber mye med organisasjonene, og har mange av de samme meningene, innleder Amalie Erfjord fra miljøorganisasjonen Spire.

Maria Timmann Mjaaland representerer KFUK-KFUM og studerer statsvitenskap ved Universitetet i Oslo:

– Internasjonalt samarbeid generelt er jo veldig vanskelig fordi alle skal bli enige, så det kommer jo ikke til å bli et sånt «wow vi skal redde verden-øyeblikk», og det er vi jo innstilt på.

Hun fortsetter:

– Det er noe med å *pushe* så godt man kan. Spesielt for det globale sør, som ikke

nødvendigvis har en slik stemme, fordi de ikke har så mye makt.

Ifølge Store norske leksikon er det globale sør land som har dratt lite nytte av den framgangen i velstand og velferd som har skjedd i verden de siste århundrene.

– *Klimaengasjement og unge – er det kanskje ikke så lett for unge å finne plattform å engasjere seg på?*

– Bli med i en organisasjon! Det å stå organisert sammen og både forstå hva som skjer og være med å tilrettelegge for at andre

kan få gjort noe med sitt engasjement også, sier Rasmus Berg fra Natur og ungdom.

Erfjord, Timmann Mjaaland og Berg er tre av åtte aktivister som representerer hver sin organisasjon på klimatoppmøtet i Egypt. I tillegg har Angeltveit med seg enda en delegat fra LNU, Ane Serreli, som også representerer alle organisasjonene.

– Man kan jo tenke at det som ung iblant kan være vanskelig å få tilgang til å påvirke politikk. Men det hjelper å engasjere seg i en organisasjon gjør at du får mulighet til å komme med konkrete forslag som man presenterer for politikere, sier Serreli.

Et ledd unna Espen Barth Eide?

Alle er kanskje ikke like enige i klimapolitikken til regjeringen, men så handler denne artikkelen om ungdomsmedvirkning. Med den posisjonen Matilde Angeltveit har fått, har hun nettopp denne unike muligheten til å kunne snakke om klima med toppolitikere. Og slik kunne også Matilde sette oss i kontakt med miljøministeren.

Så satt vi der på Godt Brød med chai latte og skolebolle, to journalister på telefon med klimaminister Espen Barth Eide.

– Jeg har sånn typ syv minutter.

– Jeg opplever at det ofte er unge som er aller mest engasjert i klimapolitikk å gjøre. Ofte så ser jeg derfor på dem som en viktig oppdragsgiver også for meg. Matilde er jo da det mest åpenbare leddet – norsk ungdoms direkte ledd inn i forhandlingene. Hun alene kan jo ikke oppsummere alle synspunkter norsk ungdom har.

– *Fokuseres det for mye på det negative og det byråkratiske? Bør man være flinkere til å vise at man faktisk kan gjøre en endring?*

– Jeg tror for psykologiens skyld at det er bra at ikke alle unge mennesker og barn tror at verden går under. Derfor er det viktig å understreke at det faktisk nytter å engasjere seg, og at det faktisk skjer noe.

– Dette er en menneskeskapt krise som

kan løses av mennesker, og hvis mennesker kan jobbe sammen om de riktige tingene så er det mulig å komme ut av det mens det ennå er tid.

Engasjementet til de unge har likevel en fiende.

O, store fiende: Apati

Klimakrisa må tas på alvor, mener Matilde. Hun synes likevel det er viktig at ikke følelsen av apati står i veien for faktisk å gjøre

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU)

+ LNU er en paraplyorganisasjon for barne- og ungdomsorganisasjoner i Norge.

+ De har rundt 450 000 barn og unge som er medlemmer.

+ Representerer i overkant av 100 barne- og ungdomsorganisasjoner.

+ Som representant for LNU i FNs klimaforhandlinger, representerer Angeltveit alle organisasjonene.

Kilder: Matilde Angeltveit, LNU, no

til Egypt

Felles mål: Ungdomsdelegatene Matilde Angelteit og Ane Serreli ønsker sammen med de andre klimaaktivistene å øke pengesummen som brukes til grønn politikk, under slagordet «mer klimafinansiering!».

en endring.

– Det er så mye, det er så stort, og så ser man på de dokumentarene og leser de artiklene og blir maktesløs, sier Angelteit.

Aktivistene sier seg enig i at apati kan slite på engasjementet til unge. Samtidig finnes det botemidler.

– Selv om vi har noen forskjellige meninger, så har de aller fleste et felles mål. Det at man står sammen gjør at vi kan bli sterkere, og få med politikerne på grønn politikk, sier Vold Hansen.

– Det er det jeg håper på med denne saken også. Her har dere konkrete mennesker som gjør

konkrete ting som faktisk har en effekt.

Klimatoppmøtet i Egypt – COP27 – arrangeres fra 6. til 18. november i år. Følg med i Universitas senere i år for ungdomsdelegatens reise sammen med klimaministeren.

universitas@universitas.no

... det kommer jo ikke til å bli et sånt «wow vi skal redde verden-øyeblikk», og det er vi jo innstilt på

Maria Timmann Mjaaland, KFUK-KFUM

DEBATT

debattredaktør: **Vegard Møller**
vagardmoller@gmail.com 902 35 908

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Fra runker til korporativ komponent

Studvest har snakket med alternativ *coach*, Vebjørn Rusten (29). Som journalist er jeg umiddelbart spent på hvilken av de to måtene man kan løse enn sånn sak de velger. Vil hun gå for den ironiske tilnærmingen der kilden gis rom til å grave sin egen grav, mens det subtilt, men tydelig kommuniseres at man har det moro på bekostning av kilden? Eller blir det en tøffere sak, der kvakksalveren stilles til veggs? Oi, beklager – jeg glemte den tredje tilnærmingen: Uironisk gratis reklame maskert som en nyhetsartikkel.

Rusten er visst «utdannet *coach*». Hmm. Hva kreves for å bli tilegnet tittelen *coach* i disse dager? Tydeligvis et veldig dyrt, usertifisert kurs i den pseudo-vitenskapelige disiplinen NLP – som kort fortalt handler om å *gaslighte* seg selv ut av psykologiske utfordringer som angst og depresjon ved å reprogrammere sin egen underbevissthet med affirmasjoner – som Studvest gjengir som en «alternativ psykoterapiform». Utdannet *coach*, si. Det er vel dette de i komparativ metode kaller konseptuell strekking.

Rusten ble tidlig alternativ. «Da jeg var seksten fikk jeg en

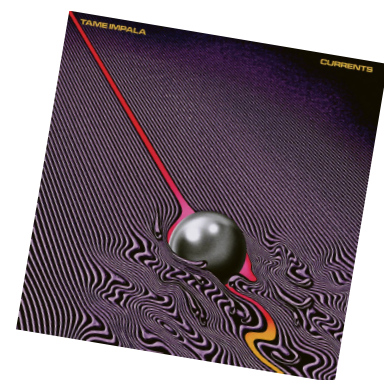
bok om selvutvikling av min mor. Det satt noe i gang», sier Rusten. Det frister å konseptuelt strekke begrepet barnemishandling, men la gå. Rusten melder videre han tidligere var flau over å prate om sin interesse for *coaching*, en velbegrunnet skam han dessverre ser ut til å ha *gaslighta* seg ut av til det verste for alle.

Rustens liv endret seg da han sluttet å onanere, forteller *coachen* som i artikkelens siste bolk omtaler seg selv som «ganske selvbevisst». Nå har han derimot begynt å onanere igjen, men sluttet å ejakulere. Men kanskje han begynner å ejakulere igjen snart? Han har nemlig over tid valgt bort livet som isolert *alien* til fordel for et liv med oss dødelige jordboere: «I noen år har jeg sett på meg selv som en fri sjel med en menneskelig opplevelse. Nå prøver jeg å komme meg litt ned på jorden igjen. Jeg synger i kor, og har nettopp startet et fotballag. Det er viktig å oppleve det menneskelige også, og da er fellesskapet viktig. Jeg har nok gått fra å være en superstjerne til å være en korporativ komponent». Preach.

Dette er SV-gutten

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Klima- og miljødepartementet

Ukas tvitringer:

Susanne Koch @susanneanette

Hver tredje student melder om alvorlige psykiske plager. I 2010 rapporterte bare hver sjettede student om tilsvarende. 21 prosent har søkt hjelp for psykiske plager i løpet av det siste året.

Det du skyver under teppet her er at flertallet av studenter ennå ønsker å leve.

Jarlen av Romsdalshorn @BurreBarsk

PÅ NRK nyheter i dag tidlig, nærbutikk på sørlandet fikk strømgjening på 140000 på en mnd. 115000 mer en vanlig. Det normale er altså 25000,- 560% økning. Gjett om det blir konkurser fremover.

Ja, du vet det har gått galt når strømmen er så dyr at Danby ikke har råd til å sende e-post til Begard Reza om rett til samtidig imotegåelse.

Lisa Esohel @lisaknud

Offentligheten har SÅ mye å tjene på at folk som begår feil faktisk innrømmer at de har begått feil og beklager dette. Subjekt bruker store ord om det offentlige ordskiftet og viktigheten av det, men nekter å anerkjenne egne feil.

Nok en gang prøver woke-mobben å kansellere Subjekt

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

SV-gutten

Julia Giæver, FPØ-student
Maria Bonita Igland, psykologstudent

I 2017 skrev Universitas om HF-gutten - forbannelsen forkledd som en gutt med islender og jeans. Han som alltid ser seg nødt til å rekke opp hånda i forelesning og avlevere en slags sammenfatning foran foreleser. Som om forelesningssalen er hans scene, og medstudenter hans publikum. Etter noen år på Blindern har vi oppdaget til vår forskrekkelse at innpåslitne gutter kommer i mange varianter, og de er mer enn HF-gutten som ikke klarer å holde kjefte om hvor høyt han elsker Kafka. En av dem er talknuseren på SV-fakultetet som attpåtil er en *racer* i R. Denne teksten er til deg, kjære SV-gutt. Forhåpentligvis kan dette gi alle ikke-menn enda mer ammunisjon.

Til forskjell fra HF-gutten, blir ikke SV-gutten døpt på campusplassen. De støpes langsomt. På videregående var han en ivrig håndsopprekker i politikk og menneskerettigheter. Tidligere karriere i elevrådet hadde han óg. I all seriøsitet har han stolt slått seg selv på brystet med benevnelsen «ungdomspolitikker», selv om politikknuskapene er nokså beskjedne.

Hjertekamrene hans er store, og rommer alt fra institusjoner, byråkrati og det som verre er. SV-gutten har ikke gjennomgått et kramperadikalt ungdomsopprør, som serveres seremonielt med en utgave av Tore Renberg sin *Mannen som Elsket Yngve*. Han har ikke vanket rundt i studiesirkler med kamerater, eller stjålet Kjøtt-vinylene til sin far. SV-gutten befinner seg i et finurlig politisk landskap. Han påpeker gjerne at han stemmer Rødt eller SV, men politisk sett minner han mest om en Unge Venstre-gutt. Troen på markedet er høy, de kjærtegner prinsipper, men

størst av alt er pragmatikken. I deres ører er «internasjonal solidaritet» et synonym for EU, og alle som ikke deler hans overbevisning må bare se denne YouTube-videoen.

Stilmessig er han minimalistisk i all sin ansvarlighet. Utseendet svarer til alderen, men ikke la deg lure av mangelen på islender og utgatte Dr. Martens. SV-gutten er en sånn fyr som er for hipp for Findings, og du finner ham i folkehavet på Karpe-konserter. Elleville historier om Roskilde fra 2017 har han óg. I exphil utstråler de noen HF-trekk, men begeistringen her sirkulerer rundt John Stuart Mill, og når de er i godt selskap kan de gjerne fortelle enhver jente som vil høre på hva slags moralske problemstillinger som utilitarismen kan by på.

Siden SV er et stort fakultet, trengs det å spesifisere ytterligere hvem SV-gutten egentlig er. Dette er ikke gutta på samfunnsøkonomi, som tidvis gir deg følelsen av at du er på BI. Det er ikke psykologguttene, selv om de strengt tatt sogner til samme fakultet. Dette er de som synes R var litt for lett å lære seg, og som sovner bare du sier «kvalitativ metode». SV-gutten er den kommende statsviteren. De hvis største hjertesaker er «demokrati» (som de forøvrig ikke helt ser ut til å klare å operasjonalisere, tross deres lange taletid) og «den geopolitiske sikkerhetssituasjonen». I tillegg synes de gjerne at Rawls' perspektiver på rettferdighet er revolusjonerende. De kan gjerne rette på deg dersom du skulle bruke «i forhold til» feil - også hvis du er foreleseren i rommet. De er glødende opptatt av internasjonal politikk, ler hjertelig av foreleserens vittigere formuleringer, og rekker opp hånda med spørsmål så omfattende at du blir sittende og spørre deg selv om det ikke hadde holdt med én setning. Eventuelt en mail.

Hva kan dagens studentbevegelse lære av

Studentopprør

Christian Hellevang, tidligere nestleder i Norsk Studentunion

«Har studentene opprørstrang», spurte jeg i Universitas for tre uker siden. «Hvor blir det av studentopprøret», spurte Universitas i forrige uke. Denne uken reflekterer jeg litt over hva som skjedde forrige gang og hva dagens studenter kan lære fra det.

Først litt historie. Høsten 1993 ble leder i Norsk Studentunion (NSU) Per Helge Måseide og lokalleder Arvid Ellingsen i NSU-Bergen raskt til lederskikkelser for et nasjonalt studentopprør der mellom 100.000 og 150.000 studenter og elever aksjonerte over hele landet, og det hele ble avsluttet med 15.000 elever og studenter utenfor Stortinget. Studentene fikk til slutt gjennomslag for sine krav om blant annet høyere stipendandel.

Hvordan klarte man å mobilisere så mange studenter? For det første hadde man en statsråd med store ambisjoner i statsråd Gudmund Hernes, uten ham hadde det ikke blitt

noe studentopprør i 1993. Han var både en strateg og en stor reformator, han hadde store ambisjoner om å reformere studiefinansieringen, studentvelferden og høyere utdanning. Høsten 1993 la statsråd Gudmund Hernes frem et statsbudsjett som fikk det til koke over hos studentene.

For det andre hadde det bygget seg opp en stadig større frustrasjon over at studentene stadig sakk mer akterut i forhold til andre grupper i samfunnet. Dette rammet universitetsstudenter med lange utdanningsløp og store studielån spesielt hardt. Stipendandelen i 1993 var ifølge avisen «Studentforum» 14 prosent.

For det tredje hadde både NSU-leder Per Helge Måseide og lokale studentledere som Arvid Ellingsen i lengre tid forberedt seg på å aksjonere.

For det fjerde hadde man studentaviser og studentradioer som både formidlet god informasjon til studentene og som var vakthunder som passet på at studentpolitikkerne gjorde jobben sin på en god måte.

For det femte hadde man media som NRK, Aftenposten, NTB, Nationen, ANB, Arbeiderbladet og andre som løftet frem studentenes krav og satte fokus på konsekvensene av de forslagene som statsråd Gudmund Hernes hadde lagt

frem.

Hva kan dagens studentpolitikere lære? Vi som var aktive høsten 1993 har nå blitt til feite 50-åringer, og vi er nok ydmyke nok til å se at dagens ungdom må finne sine måter å engasjere seg på, og det er heller ikke sikkert at store studentdemonstrasjoner er det som appellerer mest til dagens unge.

Det første budet er at man må være tidlig ute, man må sette agendaen. Det andre budet er at man må ha kunnskap om når ting skjer på Stortinget, slik at man kan påvirke når det er mulig. Det tredje budet er man må være godt forberedt og forstå det politiske spillet. Det fjerde budet er at man må bygge allianser med andre organisasjoner, media, politikere, forskere, synsere, bloggere og andre. Det femte budet er at man må definere klare mål for lobbyarbeidet og ha fakta som underbygger det man ønsker å oppnå. Det sjette budet er at man må ha en lobbystrategi, en strategi for media og en strategi for alliansebygging. Det syvende budet er å ha en nasjonal talsperson som er synlig.

debatt@universitas.no

Ukas sitat:

UiB tar sterk avstand fra tvangsarbeid

UiB-rector Margareth Hagen

Statsråden og de to ulvene

Jeg tror jeg endelig har skjønnet hva som er så forbløffende med ministeren vår. Her ved lanseres ulveteorien om Borten Moe.

Bonderomantikk

Vegard Møller, debattredaktør i Universitas

Lenge lurte jeg på hva i all verden som kunne forklare vår sektors overhode og sterke mann Ola Borten Moe. Det slo meg alltid at det var en forbløffende ambivalens i hans markedsøkonomiske overbevisninger. Det ene øyeblikket avbryter han NTNUs planer om å bygge ut campus, fordi pengebruken har «gått over stakk og stein». Dagen etter har vi plutselig råd til å kompensere ekstrakostnadene utdanningsinstitusjoner får av å flytte studieplasser til steder som blir svært dyre per student i forhold til om de samme studieplassene hadde vært i en by.

Nå har jeg en hypotese som viser seg å ha en bemerkelsesverdig forklaringskraft.

Inni Ola Borten Moe finnes det to ulver. Den ene ulven ble unnfanget på Unge Høyres sommerleir. Den hater sløsing som pesten, såfremt sløsing ikke foregår i privat sektor. Kuttet der som kuttet kan, sier denne ulven. La oss kalle den for «den nyliberale ulven».

Den andre ulven har ikke noe begrep for sløsing i offentlig sektor. Den tenker at det finnes andre verdier enn et

slankestat budsjett, og at visse ting er verdt å betale for. La oss kalle den for «den sosialdemokratiske ulven».

Hvilken ulv som snakker gjennom Borten Moe synes å sammenfalle med hvor nasjonalromantisk sløsing er. Borten Moe går nemlig rundt med et armbånd med ordene «Hva ville Fridtjof Nansen gjort?». Eventuelt Bjørnstjerne Bjørnson, men du skjønner tegninga.

Det var den nyliberale ulven som sparket hele styret i Forskningsrådet på dagen. Den kan ha vært sulten, og hadde muligens kunngjort det i forveien hvis ikke, men Forskningsrådet ville den uansett kastet. På spørsmål om hvorfor, brukte den nyliberale ulven markedsøkonomiske metaforer, som at de hadde dratt kredittkortet for mange ganger. Forskning er dyrt.

Den nyliberale ulven ville aldri gått med på gjenreisningen av Høgskolen i Nesna. Den koster masse penger, og ingen vil gå der. For den sosialdemokratiske ulven derimot, er dette perfekt – jo mer isolert sted, jo bedre passer det å sette opp en høyskole. En krone sløst på Nesna er definitivt ikke en krone sløst i Oslo. «Hele Norge», alt det der. Ideelt sett skulle man plassert den på Galdhøpiggen.

Det er også slik Borten Moe rettferdiggjør seg selv, ifølge ulveteorien om Borten Moe. Det koster mye for en pløyboy og to-tre sekretærer, men så lenge de leverer på nasjonalromantisk symbolpolitikk vil vi definitivt ha råd til dem. Har jeg rett eller har jeg rett? Bare hyggelig.

debatt@universitas.no

KULTUR

kulturredaktør: **Sofie Kristine Flydal**
sofieksf@gmail.com 467 83 024

BULDRING SVINGER SEG OPP SOM ALDRI FØR:

Slår seg løs med b

Dristige sprang og styrkeprøver er populært. Stadig flere inntar buldresentrene for å møte veggen.

Buldring

tekst Eilif Tanberg
foto Sander Øren

Et høyt brøl brøyter seg gjennom bankende elektropop. Vi er i en jungel av store plastbiter i knæsje neonfarger.

- Det høres ut som om en som prøver å buldre en rute, forklarer Tina Jørgensen. Hun er ansatt på Klatreverket, og har vært en lidenskapelig buldrer i over 20 år.

Vi finner brølets opphavsmann rundt hjørnet. Han har hender hvite av kalk og et snauklippet hode, sett bort ifra en halvlang hestehale. Nå skal han prøve seg igjen.

- Det er en av ruteskruerne våre, en av de beste i Norge, forklarer Jørgensen. Han har ansvaret for å lage, eller *skru* buldruerutene, og de må testes underveis.

Nok en gang skal han prøve. Rutemarkeren henger og dingler fra en stor, hvit plastbit. Den ser litt ut som en enorm marshmallows. Han kaster seg videre i ruta si, og klarer det nesten.

- Fy faen det var *dritfett*, roper Tina entusiastisk, før begge snur seg mot Universitas' utsendte.

- Kanskje også journalisten skal prøve seg?

Et kinderegg

Men først litt om hvordan buldresporten endte opp her, i en lagerhall skvist mellom Jysk og en byggevarebutikk på øvre Løkka.

Jørgensen og gjengen ved Klatreverket er nemlig langt ifra de eneste som synes buldring er dritfett. Siden 2018 har sporten hatt en eksplosiv vekst.

- Det skyldes nok blant annet at det ble veldig mange nye sentre som virkelig satset på buldring. Dette så vi spesielt i blant annet Oslo og Bergen.

Det forklarer Chad Stokes, som jobber i Norges klatreforbund (NKF). Han har fulgt buldringen tett de siste årene, og sier veksten har sitt opphav i Europa. Der så man en bølge slå inn rundt 2015.

- Det tar gjerne noen år før de kontinentale trendene kommer til Norge, forteller Stokes.

Han mener denne trenden har hatt store innvirkninger på klatringen her på bjerget.

- Før var buldreveggen kun et lite hjørne av senteret, til oppvarming eller for barn, eller noen få kvadratmeter i en flerbrukshall. Nå prioriteres buldrevegger og det er vel så ofte fullt på buldreveggen som i tauveggen.

Han slår fast at det er en trend vi står overfor, og at den har stor slagkraft blant unge.

- Veksten de siste årene har uten tvil vært på grunn av unge i alderen 16 til 25.

Han ser også på buldring som den optimale studentidretten.

- Buldring er et kinderegg. Rent sportslig er buldring supert, du trener styrke på en mye mer helhetlig måte enn de fleste an-

dre aktiviteter.

- Det er lavterskel, med full treningseffekt fra første gang i veggen. Du trenger lite utstyr, kun kalk og sko, og du trenger lite opplæring.

Hengende hipster

Tilbake i buldrehallen er det altså undertegnede som skal prøve seg på dette *problemet* - en betegnelse på en buldruerute, ifølge buldrernes stammespråk.

Man skal altså henge dinglende i den store marshmallowsen, og bruke den som svingpunkt. Velmenende råd om *kraftige entrys* og *heel hooks* deles ut over en lav sko.

Noen meter bortenfor henger en klassisk løkkahipster med bollesveis og mange, små tatoeringer. Han har hender og føtter festet på en tilsvarende marshmallows.

Han har tydeligvis bra med krutt i de tatoverte underarmene. Etter kort tid må de betydelig veikere journalistarmene gi tapt.

- Er buldring bare voksne som aper etter Tarzan?

- Jeg synes ikke det er en så dum beskrivelse, sier Tina Jørgensen med store fakter.

- Bare se på Tarzan! Han er

Det er bare å møte opp!

Tina Jørgensen,
Klatreverket

jo en som har det jævla fett, han har en frihet og bruker kroppen til trening og koordinasjon.

Jørgensen understreker samtidig at dette ikke er lekeland, men god trening. Hun påpeker at buldring er billig og god mosjon, uansett nivå.

- Det er veldig få andre sporter hvor folk fra helt ulike sosiale lag samarbeider om å komme til toppen, uavhengig av bakgrunn.

- Men buldring er jo ganske dyrt, for eksempel inngangspenger?

- Du må betale inngangspenger, men ute er det gratis. Det er lave investeringskostnader. Sammenliknet med å ta en øl på byen er det en lav kostnad synes jeg.

- Har buldring blitt en pengemaskin?

- Det er en god investering for klatresenteret, det kan jeg si.

Populær blanding

Siden Klatreverkets nyeste senter ble åpnet i februar, har folk strømmet til. På en uke har de cirka 2300 besøkende, kun på Buldrever-

Lidenskap: Tina Jørgensen har buldret i over 20 år.

ket på Grünerløkka.

To av de 2300 er Anton Fremo Amundsen (29) og Simen Øvergaard. De trives godt i denne buldrehallen, og forstår hvorfor de ikke er alene.

- Buldring er en god blanding av trening og lek. Da kommer man seg på trening, for-

ikke er så gode, fordi man selv har vært der, sier han.

Han trekker fram det like utgangspunktet som en fordel.

- Buldring er fint fordi det er konkret mestring. Man vet hvordan man ligger an, og det er en veldig demokratisk sport.

Det er lavterskel, med full treningseffekt fra første gang i veggen

Chad Stokes, Norges klatreforbund

di det er morsomt, slår han fast.

Amundsen gikk fra tauklatring til buldring for et par år siden, og liker at folk heier på hverandre.

- Det er fint at alle har vært på det nederste nivået. Da heier man alltid på de som

Barisbuldring er ok

Den positive kulturen engasjerer tydeligvis mange; her er det et stort mangfold av folk. Universitas kommer i snakk med en sykepleier, to elektrikere, og en far med barnevogn i døra. Hva så med det *macho-*

ulder og brak

Høyt og lavt: Det trengs gode porsjoner med kalk for at svette hender skal få fest på vei til topps.

Jeg har ikke hørt om noen som har dødd

Tina Jørgensen, Klatreverket

stempelet buldring ofte har fått?

- Det er noen gutter som liker veldig godt å gå i baris, men det er få som går rundt og sprader. Jeg tror det er lite av det her sammenliknet med treningssentre. Kanskje er det derfor folk kommer hit? spør hun retorisk.

- Er baris ut?

Jørgensen drar på det.

- Nei, men ikke in heller. Det er sånn «okei, bare gjør det hvis du vil», sier hun og ler.

- Det er jo alltid noen som går rundt og sprader her, akkurat som på stranda.

Se opp for skader

Uansett foretrukket bekleddning på overkroppen: Jørgensen inviterer alle som ønsker det til å prøve de vertikale gledene. Hun har også formaninger om hva en fersking bør kunne bringe til torgs.

- Klatring på alle nivåer krever styrke, smidighet - og tilstedeværelse.

For det er ikke store biceps som er det viktigste, forteller hun.

- Hjernen din er også viktig.

Teknikk og styrke kan ta lang tid, men psyken er viktig. Du skal kunne overbevise hjernen om at du skal klare å hoppe fra grep til grep.

- Er det farlig å buldre?

- Jeg har ikke hørt om noen som har dødd. De hyppigste skadene er vridningsskader på ankel fordi man faller feil. Det er sjelden brudd, fordi madrassene tar godt imot.

Noen tips

- Har du noen tips til noobs som vil begynne med buldring?

- Det er bare å møte opp! I Oslo finnes det masse klatresentre, og mange av studiestedene har buldring. Du trenger ikke noe kurs, det er bare å ta med deg sko eller leie dem her, sier hun.

Vi blir avbrutt av den brølende buldreren som vil ha innspill på ruta. Nok en gang går praten om *problemet* iherdig. Jørgensen har flere forslag til hvordan de neonfargede takene skal festes, og må rope for å overdøve den dunkende elektropopen. Brøleren har noen forslag. Skal man henge sånn? Slenge seg her?

- Det er jo litt apete, det her, mumler han mens han gjør seg klar for å prøve på nytt.

universitas@universitas.no

Buldring

+ Klatring uten tau, innendørs og utendørs.

+ Stammer fra Frankrike på 1850-tallet.

+ Fra engelsk *boulder*, som betyr steinblokk.

+ Buldremuligheter innendørs i Oslo finnes blant annet på Oslo klatresenter på Skullerud, Klatreverket på Bryn og Grünerløkka, SiO Athletica Blindern eller DNT ung Bystua på Sørenga.

Kilde: naob.no, aktivislo.no

Kameratsjekk: - Buldring er en god blanding av trening og lek, sier AntonFremo Amundsen (29).

ANMELDELSER

anmelderredaktør: Harald Nordbo
anmeldelser@universitas.no 918 04 236

Film:

Skarp parodi av virkeligheten

Endelig er filmen her som viser seg å være verdt den overdrevne markedsføringen og mer enn det.

Syk pike

Regissør: Kristoffer Borgli

Produksjonsselskap: Oslo Pictures

I storsatsningen *Syk pike* leker Kristoffer Borgli seg med et absurd plott og drøye karakterer med grunnlag i et tilsynelatende alminnelig kjærestepar i et kreativt miljø i hovedstaden. Men Signe og Thomas er ikke et hvilket som helst par skal det vise seg. De er begge oppmerksomhetskåte og nedlatende til det uutholdelige. De rakker ned på hverandre uten nåde, men står likevel stødig ved hverandres side.

Kristine Kujath Torp har tidligere vist hva hun er god for i filmen *Ninjababy* av Yngvild Sve Flikke. Men for Eirik Sæther er *Syk pike* forbausende nok hans skuespillerdebut. Dynamikken dem i mellom er uanstrengt, og manuset er så naturlig at det er som skrevet av karakterene selv. Ikke én replikk eller så lite som en øyenbrynsheving i denne filmen føles tilgjort. Over hele linja er det gjort en solid jobb fra castingens side.

Handlingen dreier seg om dette merkelige og usunne forholdet, uten at parets i seg selv er filmens hovedfokus, noe som gir mer dybde til det allerede skarpe portrettet av et moderne ungt par. Det gir rom for å komme med samtlige stikk til *woke*-kulturen, kunstermiljøet, motebransjen og mediebransjen, ved å på finurlig og balansert vis trekke inn håndfaste referanser fra samtiden.

Tross de drøye veivalgene filmen, eller retttere sagt Signe, tar, er omgivelsene deres en virkelighetsnær gjengivelse av et miljø i Oslo, uten at denne settingen er overdrevet, ei heller en romantisering av byen

som overskygger handlingen. Som frelst av min egen hjemby er det jo ingenting som slår en analogfilm som trekker inn steder og nabolag som man kjenner igjen, uten at det oppleves idylliserende. Hver eneste bilderamme har en tiltalende estetikk uten å virke påtatt. Til og med det å søle syltetøy på et flislagt gulv kan bli vakkert i Borglis kameralinse.

Filmene har blitt sammenliknet med Joachim Triers publikumsvinner *Verdens verste menneske*, og det er forståelige grunner til det. Begge maler et bilde av den unge storbykvinnen som forsøker å navigere et tidvis krevende terreng mellom Åpent bakeri, Kunstnerens hus og leiligheter fylt med designmøbler. Til forskjell er *Syk pike* mindre selvhøytidelig, med et enklere premiss og et større fokus på humor.

Som et resultat av ulike klippeformer hvor ingen scener dras ut mer enn nødvendig, har filmen en gjennomgående god driv. Noen sceneoverganger er brå, mens andre er mer overlappende, som når man hører en dialog, men bare ser et stillbilde. Noen av filmens høydepunkt er forestillingene Signe har, som ved hjelp av sømløse overganger forvirrer seerens forståelse av hva som er drøm og virkelighet. Som når legen, spilt av Anders Danielsen Lie, forteller henne at hun har en dårlig personlighet og sikkert ikke er noe morsom å snakke med på fest.

Til tross for en overdreven markedsføring og stor opphusing, lever filmen opp til forventningene takket være et tidløst tema, skuddsikre skuespillerprestasjoner, et feilfritt manus, skarp humor og blendende estetikk.

Aurora Djupvik Archer
anmeldelser@universitas.no

Plate:

We are now entering the j00niverse

j00niverse gleder fra første stund med fantastisk fengende indiepop.

Fra første stund ser man visjonen i j00niverse. «we are now entering the j00niverse», sier en forvrengt datastemme, og festen begynner. Det er altså en helhetlig visjon joo presenterer: De fem sangene er sydd sammen av fire instrumental-intervaller som alle har fått emoji-inspirerte navn. Festmusikken skapes av synth og Tetris-lyder, kombinert med gitar, trommer og en nydelig sangstemme. Det er vanskelig å beskrive fullt hvor kul sangstemmen til vokalist Thea Grant er. Den er like barnslig og klagetete som den er vakker, melodisk og moden. Og når refrenget fenger, vet man at et konsertpublikum vil kunne rope så høyt at de mister stemmen.

Låtene er energiske, kreative og vakre. Lagene av ulik synth, gitar, bass, og bakgrunns vokaler skaper ordentlig dansestemming, og åpningssangen «tic tac toe» får deg til å ville løpe lykkelig som ved slutten av en ungdomsfilm fra 80-tallet. «morningfall» gir et umiddelbart ønske om å dra på konsert. Man kan nesten høre hvor kult lysshow de kommer til å ha. joo beskriver seg selv som «eksplosiv 3D-pop» med «indie-cry bangers». Selv om dette føles litt pretensiøst, er det vanskelig å finne ord som beskriver Trondheimsbandet bedre.

Det er noen sprekker i j00niverset, og det beste EPen har å by på kommer dessverre først i sporlisten. Det kan hende «aces (odd sundown version)»

ville skapt en sterkere reaksjon om den bare hadde kommet tidligere på sporlisten. Nå oppleves den repetativ, med det samme trommesporet i bakgrunnen uten store endringer gjennom sangen. Overgangene mellom de ulike instrumentalpartiene og sangene er enkelte ganger rotete. Den beste overgangen kommer fra introen til «tic tac toe», og de andre klarer ikke å toppe den. Det er også vanskelig å skjønne om j00niverse har noen overhengende tematikk, siden sangtekstene drukner i musikken, og virker mindre viktig for helheten. Dette ødelegger litt førsteinntrykket om et gjennomført univers.

Det er vanskelig å ikke sammenligne joo med Highasakite, det andre indiepop-bandet fra Trondheim. Samtidig klarer joo å fange opp noe Highasakite virker å ha mista de siste årene. Der Highasakite har gått mer over til ren vakker, harmonisk synth, har joo tatt inn litt råere gitar og trommer. De er litt røffere i kantene, og lyttingen blir med det litt mer gøy. j00niverse kan egentlig minne om både FKA Twigs, Grimes, Charlie XCX og Susanne Sundfør på samme tid.

Alt i alt er j00niverse spennende lytting. Dette er definitivt musikk som passer inn på spillelister for både trening, fest, og husvask. En indiepop-elsker vil sitte igjen og tenke: «hvorfør har jeg ikke hørt dette før?»

Vanja Krøvel
anmeldelser@universitas.no

j00niverse

Artist: j00

Sjanger: Elektropop

Plateselskap: Propeller Recordings

Plate:

Har Yellowroots funnet oppskriften på et bedre liv?

Jeg vet ikke om jeg egentlig er kul nok til å høre på denne musikken. Jeg er ikke like fremoverlent som de nye indierockerne Yellowroot.

Oppskriften på et bedre liv

Artist: [Yellowroots](#)

Sjanger: [Indierock](#)

Plateselskap: [Rohdos Records](#)

Yellowroots' debut-EP «Oppskriften til et bedre liv» kaster ikke bort tid helt fra start. Det er god trøkk i de seks sangene. De rundt to-tre minutter lange låtene har et høyt tempo, men roer seg litt ned i «Skate» og «Tunellsyn». Denne formen for indie-rock med en smak av punk er ikke det jeg pleier å høre på, men føles likevel som akkurat det jeg trengte etter en lang, lat sommer. «Ta og slå meg i trynet for jeg har det så bra».

Yellowroots har hatt det travelt den siste tiden. Over sommeren spilte de på Safafest og Klubboya. Så skal de innom by:larms Torggata-fest denne uken, og nå lanserer de også EP. Yellowroots' vokalist Tale og Torvald samarbeider utrolig godt. Deres to stemmer skaper en helhet og variasjon som er veldig innbydende. Men det er problemer med lydmiksingen: Vokalen blir av og til for lav i forhold til instrumentene, så man må høre ekstra godt etter dersom man ønsker å få med seg hva de egentlig prøver å si.

Har bandet faktisk funnet oppskriften til et bedre liv? Hvis svaret er «ja», er ingrediensene godt gitarspill, dyktig trommis og velskrevne lyrics. Dette er gode råvarer, ingredienser til et godt liv. Vokalen er på sitt beste i refrengene når det trøkes på, og i bridgen på «Kline». Da er det instrumentale og vokale på samme bølgelengde. Akkurat

som ingredienser til en tartar, er stemmene best når de er rå. Det er da det river i roen til sjela. Og der treffer Yellowroots.

Denne gjengen lager musikk for folk som går med vintage jeans og store t-skjorter med hull i. Dette er for folk som handler på alle de kuleste bruktbuikkene i byen. Det er for folk som ikke trenger å gjøre akkurat det samme som alle andre. Det er musikk som får deg til å komme deg opp fra sofaen og ut i byen. Det er definitivt ikke musikk laget for slappe, fyllesyke søndagsmorgener. Musikken får noe til å bevege seg inne i hodet, som setningen «Vi løp nakne rundt på plassen».

Platen gir et akkurat passe nivå med eksistensiell kvartlivskrise. «Jeg er en snegle, altfor treg til å få seire». Det kan jeg relatere til. Dette treffer essensen av studenters prokrastineringssevne. Utsetter alt til siste liten slik at man så vidt når i mål.

«Er det virkelig det jeg vil?» Nei, det er vanskelig å vite hva man vil i fremtiden, men jeg vet at jeg vil høre mer Yellowroots.

For ordens skyld er bandmedlem Amo Boracco Borring ansatt i Universitas.

Ane Grieg Riisnæs
anmeldelser@universitas.no

Universitas anbefaler

Harald Nordbø, anmelderredaktør

I Was A King - Lo Pressure

Mmm. Melodisk råkkegitar, litt sutrete vokal, godt driv i rytmen. Herlig flashback til å være 16 og oppdage indie-musikk.

Silja Sol - Bak skyene

Drivende elektronisk beat og en bergensk vokal ber deg ta det heeelt rolig. Chill vibes only, for å si det sånn.

Tigerstate - Occupied

«I just wanna dance / all night with you». Teksten høres ut som Earth, Wind and Fire, backingen er mer Todd Terje møter a-Ha. Ikke verst i det hele tatt. Disse skal på by:larm, forresten...!

thea wang - Save Me For Later

Jeg syns verden inneholder for lite Ane Brun og Ane Brun-lignende musikk. Heldigvis kan Thea Wang hjelpe meg med det.

Kulturkalender uke 37

16/9	17-19/9
<p>Oslo kulturnatt</p> <p>Oslo by åpner seg for publikum og tilbyr gratis kulturarrangementer over hele byen! Ingen registrering, bare å lage en løype og dukke opp på det man vil.</p> <p>Hvor: Se program: oslokulturnatt.no Når: Fredag 16. september</p>	<p>by:larm 2022</p> <p>Bransjefestivalen braker i gang! Torsdag til søndag finner du det hotteste av det hotte i ung norsk musikk på scener rundt om i byen.</p> <p>Hvor: Se program: bylarm.no Når: Torsdag 17. sep.–søndag 19. sep. Studentpris: 790 kr pr dag/1390 kr festivalpass</p>
<p>Verdens verste menneske</p> <p>Ennå ikke fått med deg Trier seineste filmhit? We got you covered.</p> <p>Hvor: Tjuvholmen Når: Fredag 17. september kl 19 Pris: GRATIS!</p>	<p>Markedsdager på Rodeløkka</p> <p>Trenger du å fornye klesskapet før høsten? Eller innrede den nye studenthybelen? Ta en tur til Rodeløkka på østsiden av Grünerløkka og skaff deg det du trenger. I gatene, i bakgårdene og hagene er det felles loppis-dag arrangert av ildsjeler i området.</p> <p>Hvor: Over hele Rodeløkka Når: Lørdag 18. september fra kl</p>

Maria Jostad, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Ledningen tar ledelsen

Hvem: [De lyttende](#) Hva: [Hodetelefoner](#) Hvorfor: [Alt var bedre før](#)

Jeg har alltid tenkt at AirPods er en døgnflue, men nå begynner jeg som smått å innse at jeg nok tok feil. Fra å være forbeholdt 14-åring på T-banen, bruker nå nesten alle disse hvite små basillene. Ikke bare mine medstudenter, men også professorer, kolleger og bestemødre. Det siste året har jeg flere ganger tatt meg i å skjennes når jeg tar opp mine retro Apple hodetelefoner med ledning.

Nå vil jeg ikke være flau lenger, men stolt over mitt valg om å bli værende i 2014. Mange mener trådløse AirPods er mer praktiske enn de med tråd. Tullprat! Har du ledning slipper du å lade lydutstyret ditt hele tiden, og med dagens strømpriser sparer du også store summer. La oss ta ledningene våre tilbake, én floke av gangen.

Johannes Nyborg, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Et evig mas

Hvem: [Undertegnede](#) Hva: [Den evige prokrastinering](#) Hvorfor: [Slutt opp](#)

Lørdag ti minutter før midnatt og jeg må skrive ferdig noe jeg burde fullført for en dag siden, minst. Hvorfor ender jeg alltid opp her? Hver bidige innlevering, og samme resultat. Jeg skriver alt på en brøkdel av tida jeg har fått. Påvirker det resultatet? Visst faen. Lærer jeg noe til neste gang? Nei. Jeg veit ikke hva som skal til for at min bidige prokrastinering skal stoppe. Jeg er redd for at den aldri gjør det. Tenk så mye jeg kunne fått ut av disse neste minuttene.

Jeg kunne fått venner, eller i alle fall rukket å se en forelesning til. Men nei. Jeg fortsetter å vente. Venter helt til stresset og angsten tar meg. Til slutt må jeg skrive. Skriver til fingrene får krampe. Jeg veit ikke hva jeg skriver. Hodet er oppslukt av stresset og klarer ikke fokusere på noe annet. I det jeg endelig er ferdig må jeg sende det videre. Stresset tar av. Jeg kan endelig starte prokrastineringen av neste prosjekt.

Menneskeskapte menneskebekymringer

– [...] det kommer jo ikke til å bli et sånt «wow vi skal redde verden-øyeblikk», sier Maria Timmann Mjaaland til ukas avis. Denne holdningen deler hun ikke med Tuva Grønner. Hun har også planlagt å reise til Klimatoppmøtet i Egypt. Hun reiser derimot ikke sammen med resten av LNU-representantene, men sier hun er en uavhengig representant.

– Jeg hadde også lyst til å dra, men fikk ingen invitasjon. Så da bestemte jeg meg for å dra som uavhengig.

– Hvorfor drar du ned?

– For å redde verden, vel. Folk driver og snakker om diplomati og andre vanskelige ord ingen kan.

Grønner planlegger å sykle ned til Egypt, for å unngå å bruke fly. Idet hun trår vekk fra intervjuet stiller hun oss et spørsmål.

– Veit du hvilken retning Egypt er? Er det raskest om Carl Berner eller Mosseveien, tror du?

På en benk ved Gunerius med en kjøp ostebrisk i hånda ringer Ad notam-redaksjonen Espen Barth Eide. Han tar derimot ikke telefonen, og vi ringer istedenfor klimapolitisk rådgiver i Arbeiderpartiet, Karl Skjegg Gjermes. Han sier partiet liker entusiasme hos unge, men sier at vanskelige ord må til for at mennesker kan få til en endring.

– Det er mennesker som kan få til dette. Og da må menneskene snakke med andre mennesker om menneskeskapte problemer som menneskene igjen da må løse med løsninger som menneskene selv finner ut.

Av Johs Grobryn

Ukas studentvin

BESTILLINGSUTVALGET FOR STUDERENDE

DUMMIES: Vinmonopolets bestillingsutvalg består av tusenvis av produkter som ikke finnes i butikk, men som kan bestilles på app/internett helt gratis. Ukas vin er kun tilgjengelig i bestillingsutvalget, og er en lett og leskende rødvin fra Sicilia. Vinen lukter av modne mørke bær og har middels-høy syre. Legger en godviljen til kan en kanskje også kjenne et hint av noe vulkansk. Vinen er relativt lav på alkohol og har snille tanniner (tanniner er det som gjør at man blir «tørr» i munnen av å drikke rødvin) noe som gjør at den kan passe godt til spicy mat eller pizza. Hva med en Nero d'Avola til en Pizza Diavola?

Vin vurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Inspira Sicilia Nero d'Avola 2020

Pris: 150,40 kroner

Land: Sicilia, Italia

Alkohol: 12,5 prosent

Jacob Juulius Fylling-Jensen, vinanmelder i Universitas

Å jekke en muldvarp eller to... eller tre

Universitas påpeker det vi alle stadig lurer på; hvor er det mulig å få seg en kald en rundt her'a? Vi ringer Blinderns tappe-hegemon: Union på Frederikke.

[Ring... ring...]

– Hei, mitt navn er To-Bjørn Unger, har jeg kommet til Union på Blindern?

– Ja!

– Jeg har et par spørsmål angående ølserveringen deres. Du skjønner jeg blir så fryktelig tørst når jeg sitter med det gruffullt tørre samfunnsøkonomipensumet mitt, men det er jo nærmest umulig å oppdrive ei litta hyssing her på campus, jo!

– Ja jeg tror vi er det eneste stedet. Men bare legg merke til at ølserveringen er to og en halv time, fra kl 3 til halv 6. Så en halvtime for vi låser dørene, stenger vi baren.

– Er du ikke enig i at det er morsommere å ha kollokviemøte med et par godrør innabords? Da blir det liksom så mye bedre stemning.

– Unnskyld, kan du gjenta?

– Har dere vurdert å ta inn litt mer variert voksenbrus hos dere? En enkelt pinne er jo liksom ikke alltid nok. Og vin smaker jo heller ikke så godt som en klunk heimert.

– Ehh, du ringer fra...?

– Fettern min importerer noe veldig bra absint, den har sånn hodeskalle på seg, har dere vurdert å ta inn den?

– Men vi stenger klokken 6, ikke sant!

– Ja dere stenger dørene rundt 18-draget. Hva med å installere en selvdispenserkran på ølet? Da kunne man jo sluppet mye kø også! Jeg blir så rastløs når jeg må vente på neste runde.

– Ja, men hos oss akkurat nå er det ølservering, så...

– Samboeren min sier at jeg må drikke litt mindre, men det hun ikke

vet, har hun ikke vondt av. Er du enig i det?

– Vet ikke...

– Hva med en nattklubb i andreetasje på Frederikke? Paradise Hotel-tema på Tacoteket og Sovjet-nostalgi på Union?

– Hvis du vil så kan du dra til oss på Kringsjå. De har litt annerledes åpningstid og annerledes servering. Det er ikke så langt unna.

– Ja jeg kan jo dra opp dit, men orker ikke gå så mange bakker oppover. Kunne for så vidt også dratt på U1 eller Uglebo, men det er noe med slike kjellere som gir meg dærlige barndomsminner. Kan du hjelpe meg med det?

– Hjelpe til i dag, mener du?

– Vil du vurdere din stilling som Blinderns svar på KJ10?

– Jeg skjønner ikke helt hva du

KVISS-CORBIN

- Hvilket nummer i rekken fikk Storbritannias nye konge da han nylig ble kronet?
- Hvor mange av Elizabeth II sine fire barn ble født i løpet av hennes regjeringstid?
- Da Elizabeth II tiltrådte i 1952 var det fortsatt flere av dagens uavhengige stater som lå under kronen. Hvilke av disse var derimot ikke britisk territorium på den tiden: Jamaica, Bahamas, Samoa eller Belize?
- Elizabeth I var på sin side en del av Tudorhuset. Nevn ett år i hennes levetid.
- Nevn én av de to skuespillerne som var de eneste som var med i alle episodene av TV-serien The Tudors?
- Hvilken TV-serie stakk av med flest priser under årets Emmy-utdeling?
- Hvilke tre strømmetjenester har per dags dato flest abonnenter?
- Hvilken skuespiller er kjent fra filmer som

Masken, Alle elsker Mary, Vanilla Sky og Charlie's Angels?

9. Nevn minst én av de mange artistene og gruppene som var med på den norske hip hop-sangen Takin Ova.

10. Ranger disse kjøpesentrene fra vest til øst: CC Vest, Alna Senter, Bryn Senter, Gunerius og Trekanten.

11. På hvilket kontinent lå det vestligste punktet i Alexander den stores imperium?

12. Helt nord-øst i samme riket fant man regionen Baktria. I hvilket nåværende land ligger den tidligere hovedstaden i Baktra, nå kjent som Balkh?

13. Hva kalles sykdommen som forårsakes av bakteriekolonier som lever på tannoverflaten?

14. Hvilket fagfelt har Immanuel Kant, Peter Singer, Jeremy Bentham og Aristoteles til felles?

15. Legenden Jean-Luc Godard døde nylig. Fra hvilket felt var han mest kjent?

16. Hva betyr ordet biologi?

17. Hvilket årstall er det snakk om? Alexander Fleming oppdager penicillin, Volvo begynner å produsere lastebiler og busser, Johan Ludwig Mowinckels andre regjering tiltrer, Fredrikshald skifter navn til Halden, Colosseum Kino ferdigstilles i Oslo, Che Guevara blir født og Roald Amundsen dør.

18. Hele verdens Nicklas Bendtner la for noen par år tilbake fotballkarrieren på hylla, men gjør nå comeback i en annen sport. Hvilken?

19. Hvilket norsk herrefotballag sikret nylig opprykk fra 1. divisjon?

20. Den norske tennisspilleren Casper Ruud ble nylig slått i finalen i US Open. Hvem vant finalen?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0-4. **Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. **AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

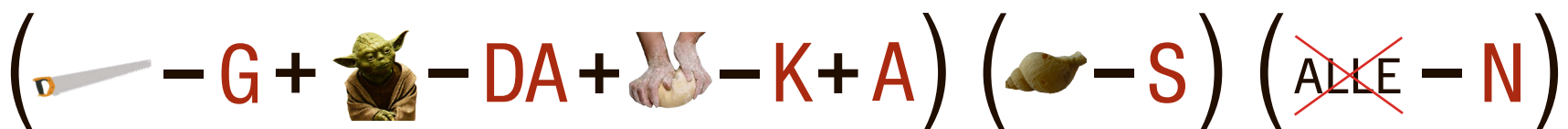
10-14. **Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps... Syt litt på Jodel.

15-20. **Honours: WOW!** Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. 3. 2. To (Charles og Anne), 3. Samoa, 4. 1533-1603, 5. Jonathan Rhys Meyers og Henry Cavill, 6. Succession, 7. Netflix, Prime og Disney+, 8. Cameron Diaz, 9. Tommy Lee Fletcher, N-Light-N, Karma, Diaz, Warlocks, Opaque og Tech-Rock, 10. Trekanten, CC Vest, Gunerius, Bryn Senter og Alna Senter, 11. Afrika, 12. Afghanistan, 13. Kates, 14. Moralfilosofi, 15. Film, 16. Studien av liv, 17. 1928, 18. E-sport, 19. Brann, 20. Carlos Alcaraz.

Rebus

av Rebus for tog

HINT: Foretningsmagnat. Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Damene våre knuste Albania». Det klarte Iver Omholt, kåket, Einar Nygaard, Kristin Berger og Kristaver Birkeland.